Stichting Katholiek Onderwijs
Losser Overdinkel

Jaarverslag 2019

INHOUD

Bestuursverslag

	Voorwoord	2
1	Het schoolbestuur	3
2	Verantwoording beleid	12
3	Verantwoording financiën	27
4	Kengetallen en grafieken	37
5	Instellingsgegevens	38

B Jaarrekening 2019

B1	Grondslagen	40
B2	Geconsolideerde balans per 31 december 2019	44
B3	Geconsolideerd exploitatieoverzicht 2019	45
B4	Kasstroomoverzicht over 2019	46
B5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2019	47
B6	Niet in de balans opgenomen verplichtingen (passief)/niet uit de balans blijkende rechten (actief)	51
B7	Toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening over 2019	52
B8	Enkelvoudige balans per 31 december 2019	55
B9	Enkelvoudig exploitatieoverzicht 2019	56
B10	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2019	56
B11	Toelichting op de enkelvoudige exploitatierekening over 2019	56
B12	(Voorstel) bestemming van het exploitatiesaldo	57
B13	Gebeurtenissen na balansdatum	58
B14	Overzicht verbonden partijen	58
B15	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	59

C Overige gegevens

C1	Controleverklaring	61

Voorwoord

Het doel van dit jaarverslag is u te informeren over de gang van zaken in het afgelopen jaar. Ons jaarverslag bestaat uit drie delen. In het eerste deel informeren wij u over het schoolbestuur. In het tweede gedeelte verantwoorden wij ons over de beleidsontwikkeling in het verslagjaar en in het derde gedeelte geven we een verantwoording van de financiën: de jaarrekening 2019. Hier krijgt u een actueel beeld van de financiële stand van zaken van onze organisatie. Daarmee voldoen wij ook aan onze wettelijke verplichting.

Het jaar 2019 is voor de Stichting Katholiek Onderwijs Losser en Overdinkel (hierna: SKOLO) een belangrijk jaar geweest. Twee bepalende zaken zijn daarbij van belang om in dit voorwoord specifiek te benoemen.

Het eerste is dat SKOLO afscheid heeft genomen van haar algemeen directeur de heer Ben Gengler. Hij is bijna 30 jaar werkzaam geweest binnen de organisatie, waarvan acht jaar als bovenschools manager en aansluitend negen jaar als algemeen directeur van de stichting. Het laatste jaar heeft hij als interim algemeen directeur parttime gewerkt met extra ondersteuning van portefeuillehouders. De heer Gengler is van grote betekenis geweest voor de ontwikkeling van SKOLO en onder zijn (mede) verantwoordelijkheid zijn veel goede zaken gerealiseerd. Zijn vertrek heeft geleid tot de benoeming van de heer Robert Everink als zijn opvolger. Hij is per 1 maart van 2019 begonnen als uitvoerend bestuurder. Vanaf het nieuwe schooljaar zijn er geen portefeuillehouders meer werkzaam binnen SKOLO en zijn de verschillende taken herverdeeld.

Ten tweede is er sinds de zomer van 2019 een nieuw Strategisch Beleidsplan 2019-2022 (hierna: SBP). Het SBP heeft als titel meegekregen: ‘Over grenzen groeien…..’. Een compact en ambitieus plan waarin SKOLO haar ambities en doelen voor de drie pijlers: Onderwijs, Personeel & Organisatie en Bedrijfsvoering heeft geformuleerd. Een SBP dat past binnen de huidige maatschappelijke ontwikkelingen en aansluit bij de situatie waarin SKOLO zich bevindt.

Als eerste uitvloeisel van het strategisch beleid heeft SKOLO in 2019 een nieuw financieel beleidsplan voor 2020 tot 2024 geformuleerd. Het doel van dit beleid is dat het richting gaat geven aan het voeren van een gezond financieel beleid waarbij de ontwikkeling van de leerlingen en medewerkers en de financiële gezondheid van de stichting voorop staan. Ook zal het recht doen aan de filosofie dat elke individuele school zijn eigen identiteit moet kunnen behouden en zoveel mogelijk verantwoordelijk is voor zijn eigen financiën.

SKOLO is een financieel gezonde organisatie. SKOLO wordt financieel ondersteund door een steunstichting, genaamd SOKOL. Het jaar 2019 is afgesloten met een positief resultaat van € 219.000. De liquide middelen van SKOLO/SOKOL bedragen per 31 december 2019 € 1.609.000.

We zien met veel vertrouwen uit naar de toekomst. De ambitie, middelen en randvoorwaarden zijn er om onze leerlingen en personeel over grenzen te laten groeien.

Losser, 20 mei 2020

Robert Everink

Uitvoerend bestuurder SKOLO

1. Het schoolbestuur

1.1 Organisatie

Contactgegevens
Stichting Katholiek Onderwijs Losser en Overdinkel
Bestuursnummer: 40903
Gronausestraat 57, 7581 CD Losser
053-5364271
bureau@skolo.nl
www.skolo.nl
Postadres: Postbus 46, 7580 AA Losser

Contactpersoon
Met mevrouw Anita Spijker kan, via bovenstaand mailadres en telefoonnummer, contact op worden genomen als er vragen zijn naar aanleiding van dit jaarverslag.

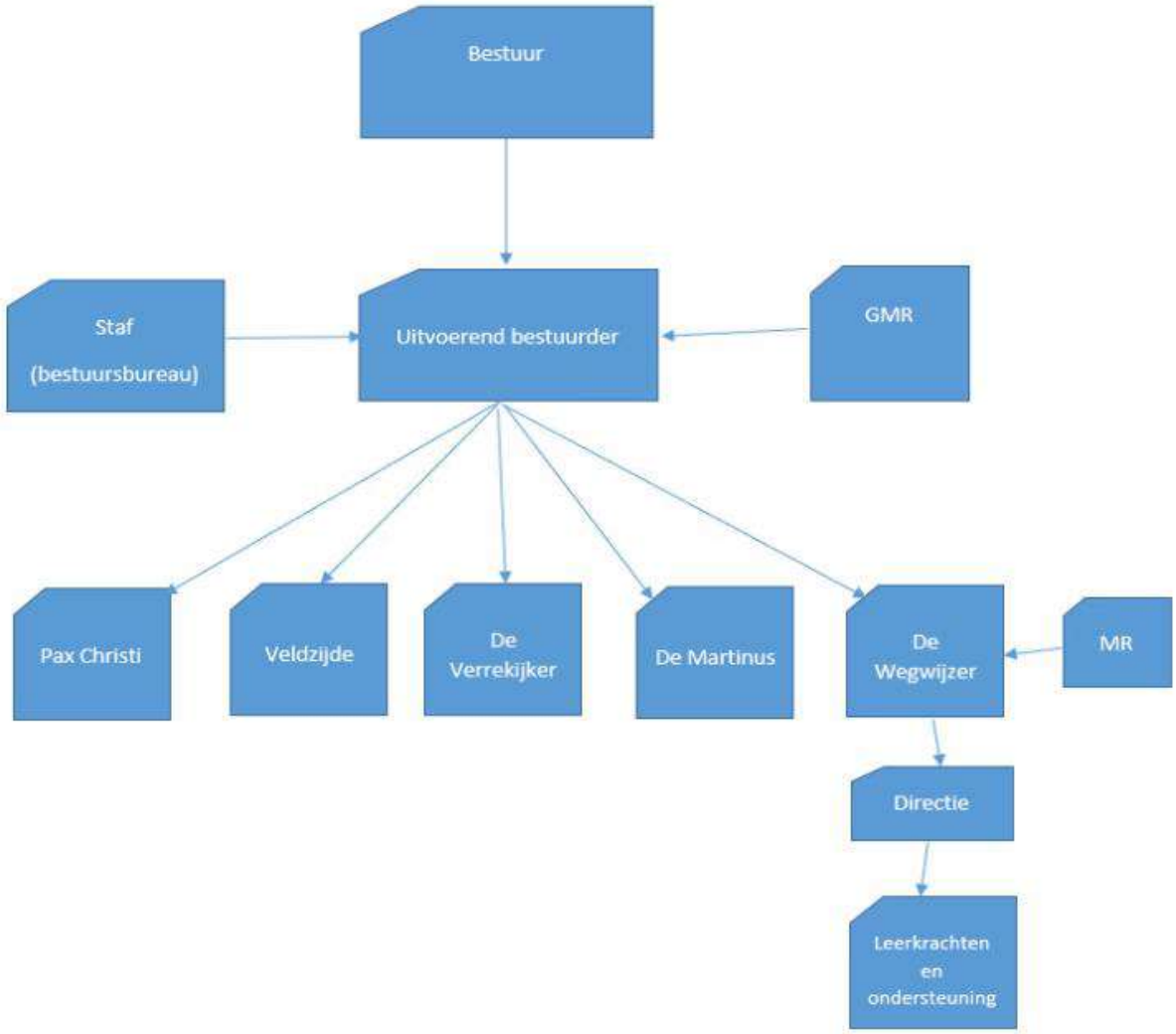
Overzicht scholen

School	Brinnummer	Leerlingenaantal per 01-10-2019
KBS Pax Christi	05AT	147
RKBS Veldzijde	06IY	149
KBS De Verrekijker	08LV	194
KBS De Martinus	10GB	235
KBS De Wegwijzer	11KW	140
Totaal		865

Juridische structuur
Op 31 december 1996 is SKOLO opgericht. De stichting is voortgekomen uit een fusie van twee katholieke schoolbesturen en behartigt de belangen van het katholiek onderwijs voor de dorpen Losser, Glane en Overdinkel.

Organisatiestructuur
Binnen SKOLO wordt gewerkt met het one-tiermodel. Het algemeen bestuur heeft een toezichthoudende taak en een uitvoerende taak. De uitvoerend bestuurder is lid van het algemeen bestuur.
De uitvoerend bestuurder werkt samen in het managementteam met de directeuren van de scholen dat naar gelang en belang aangevuld kan worden met stafmedewerkers. De scholen worden aangestuurd door een directeur en plaatsvervanger en/of directie (directeur en adjunct-directeur).

Onderstaand organogram geeft de huidige structuur weer.

Governance
Conform de Wet Primair Onderwijs beschikt SKOLO over een managementstatuut. Deze bevat een overzicht van de vastgestelde taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van alle geledingen die binnen SKOLO actief zijn. Ons managementstatuut heeft een looptijd van twee jaar.

In 2019 is door de komst van de nieuwe uitvoerend bestuurder het managementstatuut door middel van een zelfevaluatieproces geëvalueerd. Samenvattend was de uitkomst dat het statuut herzien/geactualiseerd moet worden. Daarnaast heeft het bestuur van SKOLO besloten om in 2020 een traject te doorlopen om te komen tot modernisering van de governance (wijze van besturen) binnen SKOLO. Afhankelijk van de uitkomst van dit traject zal het managementstatuut worden herzien.

In de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs zijn basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs. Het is onze leidraad voor goed bestuur.

Functiescheiding

De Code Goed Bestuur benadrukt de verplichte scheiding van de functies van bestuur en intern toezicht binnen organisaties voor primair onderwijs. Door SKOLO wordt het al eerder genoemde one-tiermodel gehanteerd. Dit houdt in dat het bestuur bestaat uit intern toezichthoudende bestuursleden en een uitvoerend bestuurslid: de uitvoerend bestuurder. Hij heeft het mandaat voor de feitelijke uitoefening van de functie van bestuur. De intern toezichthoudende bestuursleden richten zich vooral op de uitoefening van het intern toezicht.

In het verslagjaar 2019 heeft het bestuur acht keer vergaderd. Tijdens deze vergaderingen zijn naast de reguliere bestuurszaken, de actuele ontwikkelingen binnen de verschillende beleidsterreinen en de toekomstige kansen/uitdagingen besproken. Uitgangspunt hierbij is het actuele strategisch beleidsplan en het jaarplan 2019-2020.

Bestuur

Samenstelling

- Uitvoerend

De heer R.G.M. Everink
De heer Everink heeft geen andere betaalde nevenfuncties.

- Intern toezichthoudend

Functie	Naam
Voorzitter	Dhr. M.A.C.H. Hulshof
Secretaris	Dhr. J.C.F.H. Berkhout
Controller	Mevr. S.C.A. Tegels
Bestuurslid	Mevr. A.E. Eshuis-van Lenthe
Bestuurslid	Mevr. A.G.M. Nijlant-Goselink
Bestuurslid	Dhr. B.H.A. Kloppers
Bestuurslid	Mevr. T.E. Meijling

De intern toezichthouders zijn vrijwilligers. De toezichthoudende bestuursleden ontvangen een kleine onkostenvergoeding, die ruim binnen de wettelijke vrijgestelde vrijwilligersvergoeding valt. Het intern jaarverslag is op te vragen bij de contactpersoon (p. 3).

Gemeenschappelijke medezeggenschap

De GMR vertegenwoordigt alle vijf scholen en bestaat uit tien leden en een toegevoegd technisch secretaris. Namens iedere school hebben een personeelslid en een oudervertegenwoordiger zitting in de GMR.

Ultimo 2019 bestaat het bestuur van de GMR uit mevrouw S. Gevers (voorzitter) en mevrouw Veekamp (technisch secretaris) en negen leden. De rol van de GMR is vooral gericht op het gespreks- en sparringpartner zijn bij beleidsvoornemens. Het structurele overleg met de GMR en MR van de scholen is goed ontwikkeld.

Medezeggenschap in het onderwijs levert een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van de scholen en de totale stichting. De inbreng en visie van personeelsleden en ouders versterkt de beleidsontwikkeling. Tevens bevordert en versnelt het de invoering van beleidszaken.

De GMR heeft in deze verslagperiode zes keer vergaderd. De vergadering werd telkens gedeeltelijk bijgewoond door de algemeen directeur/uitvoerend bestuurder en, indien gewenst, de stafmedewerker, voorzitter SKOLO werkgroepen en/of bestuursleden.

De GMR statuten zijn opnieuw vastgesteld voor 2 jaar.

Stichting Ondersteuning Katholiek Onderwijs Losser
Het toenmalige bestuur van SKOLO heeft op 22 december 1994 een nieuwe stichting opgericht, genaamd Stichting Ondersteuning Katholiek Onderwijs Losser (hierna: SOKOL). De doelstelling van SOKOL is het bevorderen van het onderwijs op katholieke grondslag te Losser en Overdinkel, vooral het verlenen van materiële steun aan niet-subsidiabele onderwijs- en onderwijsondersteunende activiteiten, alles in de meest ruime zin des woord. De gelden van SOKOL zijn zichtbaar in de jaarrekening als bestemmingsreserve privaat. Het bestuur van SOKOL heeft besloten in beginsel de bron intact te houden. De renteopbrengsten worden opgenomen in de begroting en exploitatie van SKOLO.

1.2 Profiel

Identiteit

Binnen SKOLO geven de kernwaarden samen, uniek, kracht, vieren en verbinden richting aan ons handelen. Ieder kind is uniek en waardevol. Kinderen maken deel uit van de schoolgemeenschap waar ze anderen ontmoeten. We hebben aandacht voor elkaar en gaan respectvol met elkaar om. Je mag zijn en blijven wie je bent.

Iedere school is ook uniek. De scholen presenteren hun katholieke identiteit op een actieve en herkenbare manier. Centraal hierin staat het respectvol omgaan met elkaar, het samen vieren & gedenken en ontmoeting & verbinding. Zichtbaar wordt onze identiteit door o.a. dagopeningen, het samen vieren van de katholieke feesten, het vertellen/voorlezen van Bijbelverhalen en een gedenkhoek. Elke school geeft hier haar eigen kleur aan.

Samen vormen wij de stichting SKOLO. Dit betekent dat we een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor en met elkaar. Binnen de scholen ontmoeten we elkaar en verbinden we kinderen, ouders/verzorgers en het team met elkaar. Ook de scholen onderling worden met elkaar verbonden. Hierdoor ontstaat er een gezamenlijk kracht die ervoor zorgt dat we de goede dingen doen. Naast de interne verbinding zoeken we ook met al onze externe partners verbinding waardoor een nog grotere gezamenlijke kracht ontstaat.

Missie
SKOLO biedt inspirerend en hoogwaardig onderwijs in een veilige en respectvolle omgeving. Wij willen met elkaar bereiken dat alle kinderen eindeloos kunnen leren. Dat zij kwalitatief goed onderwijs krijgen waarin zij hun wereld doorlopend vergroten. Het gaat hierbij om kennisontwikkeling, persoonlijke groei en sociale vaardigheden.

Visie
Bij ons telt ieder kind.

Wij kennen de kinderen en zijn steeds op zoek naar wat zij nodig hebben. We weten hoe we daarbij kunnen helpen. Wij maken hen bewust van hun kwaliteiten en talenten en helpen deze verder te ontwikkelen, zodat ze vol zelfvertrouwen hun toekomst tegemoet gaan.

Vanuit een positieve grondhouding ligt de focus op de mogelijkheden en de onderwijsbehoeften van het kind. De leerkrachten onderkennen het talentniveau van ieder kind en hebben verwachtingen bij het planmatig realiseren van maximale leeropbrengsten.

De scholen scheppen een pedagogisch en didactisch klimaat in een veilige, uitdagende en krachtige leeromgeving. Hierin krijgen kinderen de ruimte om te leren, te ontdekken, te excelleren en zichzelf te

(leren) accepteren. De scholen gaan in gesprek met de kinderen en maken hen daardoor eigenaar van het eigen leerproces en versterken hun zelfvertrouwen en eigen kracht.

Samen (h)erkennen wij dat we een gemeenschappelijk belang hebben: namelijk dat het kind zich, gezien zijn mogelijkheden en talenten, optimaal ontwikkelt. Ouders en leerkrachten zijn daarbij gelijkwaardige partners in onderwijs aan en zorg voor het kind. Ieder vanuit haar/zijn eigen verantwoordelijkheid.
Open communicatie en het wederzijds goed afstemmen van verwachtingen, vormen de basis. Deze gemeenschappelijkheid biedt een versterkende en verbindende kracht.

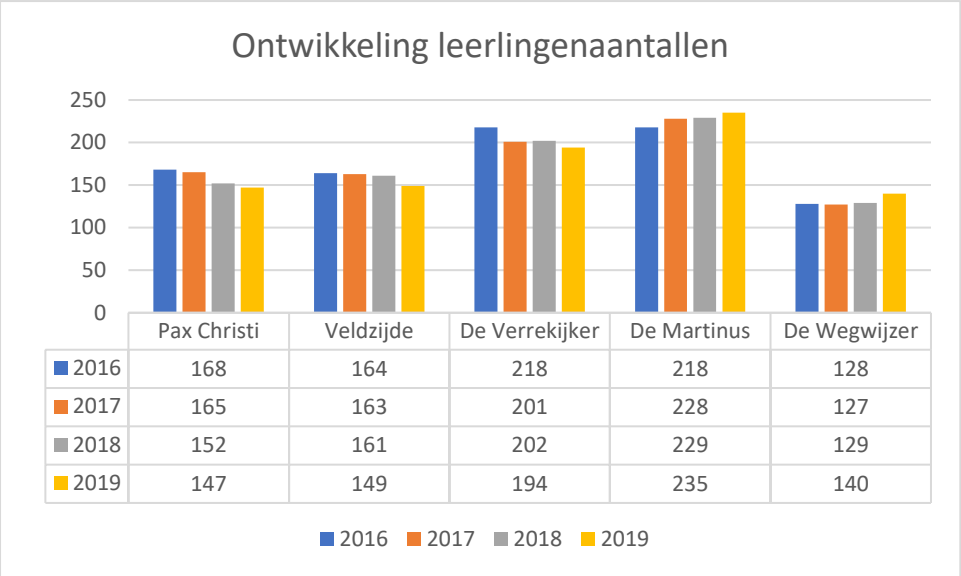
Strategisch beleidsplan
In het strategisch beleidsplan 2019-2022 staan de twee ambities eigenaarschap en talentontwikkeling centraal. Onder eigenaarschap verstaan wij dat je zelfverantwoordelijk bent voor je eigen ontwikkeling en onder talentontwikkeling verstaan we dat: 'Talent het vermogen is om iets goed te kunnen, iets wat je van nature schijnbaar moeiteloos af lijkt te gaan. Je kunt op verschillende gebieden aanleg hebben, bijvoorbeeld op het sociale, intellectuele, creatieve, praktische, fysieke en artistieke gebied. In welke mate en op welke gebieden je talenten liggen, is per persoon verschillend'. *(SLO, 2019)*
Elke school geeft op haar eigen unieke wijze vorm en inhoud aan deze twee ambities voor zowel leerlingen als leerkrachten. Binnen de huidige beleidsperiode van het strategisch beleidsplan staan verder drie pijlers centraal. Deze drie pijlers zijn gekozen n.a.v. de evaluaties en visiebijeenkomsten in het afgelopen jaar. Hieruit kwam naar voren dat deze drie pijlers en de gekozen doelen prioriteit behoeven in het belang van de ontwikkeling van het onderwijs binnen SKOLO. Voor elk van de pijlers is een beperkt aantal concrete doelen geformuleerd. Het gaat hierbij om de pijlers: Onderwijs, Personeel & Organisatie en Bedrijfsvoering.

Voor meer informatie klik op de volgende link: Strategisch Beleidsplan SKOLO 2019-2022

Toegankelijkheid & toelating
Voor het toelaten van nieuwe leerlingen zijn regels opgesteld die in elke schoolgids zijn opgenomen. Ons uitgangspunt is dat elke school openstaat voor leerlingen van wie de ouders en/of verzorgers de grondslag van de school respecteren en inschrijving verlangen.

In alle gevallen waarin toelating wordt geweigerd of waarin verwijdering van een leerling wordt overwogen, zijn procedures van toepassing die in een beleidsdocument zijn vastgelegd.

Ontwikkeling leerlingenaantallen

	Pax Christi	Veldzijde	De Verrekijker	De Martinus	De Wegwijzer
2016	168	164	218	218	128
2017	165	163	201	228	127
2018	152	161	202	229	129
2019	147	149	194	235	140

Het bestaansrecht van onze stichting is gekoppeld aan het aantal leerlingen en hun onderwijsbehoefte. Aan de hand van een aantal gegevens, zoals de geboortecijfers van de gemeente Losser, wordt een prognose gemaakt van het verloop van het leerlingenaantal. Op de teldatum 1 oktober 2019 waren 865 leerlingen ingeschreven, 8 minder ten opzichte van 2018. De daling in leerlingenaantallen is al enkele jaren zichtbaar en zal ook in de komende jaren nog aan de orde zijn. Zie hiervoor de toelichting in paragraaf 3.1 van dit jaarverslag.

1.3 Dialoog

Belanghebbenden

In onderstaande schema staan per belanghebbende aangeven in hoeverre er contact is en welke vormen er zijn. Het geeft een indicatie en is zeker niet uitputtend.

Belanghebbende organisatie of groep	*Beknopte omschrijving van de samenwerking of dialoog*
Leerlingen	Bij vier van de vijf scholen is een leerlingenpanel c.q. -raad actief die regelmatig en structureel overleg heeft. In de panelvergaderingen worden zaken besproken die de leerlingen in het bijzonder en school in het algemeen aangaan.
Ouders	Elke school heeft een MR met een gelijke vertegenwoordiging van personeel en ouders. De directeur voert als vertegenwoordiger van het bevoegd gezag met de MR-overleg over school specifieke zaken. De Ouderraad van elke school is het contactorgaan tussen het team en de ouders van de leerlingen. Vanuit de Ouderraad worden allerlei activiteiten ondernomen in het kader van festiviteiten, sportdagen, schoolreisjes en vieringen. Jaarlijks wordt verantwoording afgelegd over de besteding van de ouderbijdragen en worden nieuwe leden gekozen Elke school houdt drie tot vier keer per jaar ouder (en kind) gesprekken. In deze gesprekken wordt de ontwikkeling van het kind besproken op sociaal, emotioneel en cognitief gebied.

	Indien nodig en gewenst zijn er oudergesprekken over de ontwikkelingen van het kind. Sommige scholen werken met zgn. klankbordgroepen waarbij ouders worden uitgenodigd hun mening te geven t.a.v. een actuele schoolthema's. In de GMR hebben ook vijf ouders zitting (zie ook pag. 5/6).
Medewerkers	Structureel zijn er teamvergaderingen, studiedagen, werkgroepen en afgeleide vormen daarvan. Elke medewerker voert jaarlijks gesprekken met de leidinggevende in kader van de gesprekkencyclus. Individuele gesprekken afhankelijk van wens, verwachting, noodzaak en urgentie. Verzuimgesprekken met de casemanager, Coach Arbeid & Gezondheid en bedrijfsarts. Op stichtingsniveau zijn werkgroepen waarin medewerkers van diverse scholen samen doelgericht werken bv. IB-netwerk en de Werkgroep Kleur. In de GMR hebben vijf medewerkers zitting (zie pag. 5/6).
Gemeente	Op diverse niveaus worden er structureel en incidenteel gesprekken gevoerd met de gemeentemedewerkers en -bestuurders. Voorbeelden hiervan: Besturenoverleg, directeurenoverleg, commissie vergaderingen, gemeentelijke werkgroepen in kader van de LSA (voorheen LEA).
Kinderopvang	Zowel op bestuurlijk niveau als op schoolniveau zijn er overleggen met kinderopvang inzake bv. BSO, Peuteropvang, werkgroepen in kader van VVE en toekomstige samenwerkingsvormen. Het gaat hierbij om de kinderopvangorganisaties Kinderopvang Losser, HumanKind en Columbus Junior.
Voortgezet onderwijs	Zowel op bestuurlijk niveau als op schoolniveau zijn er overleggen met het voortgezet onderwijs en vooral is dat het Twents Carmel College (TCC). SKOLO participeert in de Omgevingsraad van het TCC. Scholen hebben overdrachtsgesprekken. Er is een LSA werkgroep in kader van de doorlopende leerlijnen.
WIJZ	WIJZ is het gemeentelijk loket voor alle vragen op gebied van jeugd en zorg. Scholen zijn, samen met ouders, in gesprek met de medewerkers indien er extra ondersteuning (in welke vorm dan ook) nodig is.
Fundament	Fundament is een welzijnsorganisatie, zij bieden muziek & dans onderwijs en de bibliotheek. Er is een structurele samenwerking met Fundament op schoolniveau. Hoe deze vorm van samenwerking er uit ziet is op een aantal gebieden gelijk (bv. aanbod muziek), maar ook divers. Dit is mede afhankelijk van de leerlingenpopulatie en de behoeftes van de school en/of ouders.

Samenwerkingsverbanden

SKOLO maakt onderdeel uit van het samenwerkingsverband 23.02 Primair Onderwijs.
SWV 2302 PO is een samenwerkingsverband van het onderwijs in de gemeenten Enschede, Hengelo, Hof van Twente, Haaksbergen, Borne, Oldenzaal, Losser en Dinkelland. Daarbij zijn ongeveer 34.000 leerlingen betrokken op 180 basisscholen, 5 speciale basisscholen en 7 scholen voor speciaal onderwijs. Alle scholen in het SWV 2302 PO werken samen binnen drie deelregio's. Deze maken onderling afspraken over onderwijsondersteuning en de beleidsuitvoering.

SKOLO maakt onderdeel uit van deelregio Noord Oost Twente. Deze deelregio bestaat uit scholen in Oldenzaal, Dinkelland en Losser.

Samen met Konot Oldenzaal en Nutsschool Oldenzaal heeft SKOLO het expertisecentrum OOC (Onderwijs Ondersteuningscentrum) opgericht. Op basis van bundeling van financiële en personele middelen is een centrum gerealiseerd met orthopedagogen en adviseurs. Bij hen kunnen scholen advies en expertise halen in geval van handelingsverlegenheid met zorgleerlingen. Dit expertisecentrum heeft, op basis van de specifieke deskundigheid, een bepalende positie als het gaat om plaatsing van leerlingen vanuit het PO in het SO of SBO.

Groep	Beknopte omschrijving van de vorm van de dialoog of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
IB netwerk	Maandelijks overleg waarin de IB'ers van de scholen bij elkaar komen. Er worden verschillende onderwerpen besproken en er is ruimte voor nascholing en intervisie. Een nieuw vast onderdeel van het overleg is bespreking van de zorgleerlingen op de scholen.
Werkgroepen	Werkgroep Meerbegaafdheid komt drie tot vier keer per jaar bij elkaar. Van iedere school sluit de coördinator meerbegaafdheid aan. Agendapunten zijn vooral afstemming en intervisie. Werkgroep Meldcode heeft halfjaarlijks een overleg. Iedere school heeft een collega die het meldcode traject begeleidt, deze collega is lid van de werkgroep. Het eerste overleg zal in 2020 plaatsvinden. Doel van de bijeenkomsten zal vooral casusbespreking, intervisie en kennisoverdracht zijn. Werkgroep Doorlopende Leerlijnen (DLL) is een werkgroep met leden vanuit het primair en het voorgezet onderwijs. De werkgroep komt vijf keer per jaar bij elkaar. Het TCC stelt de agenda op. Het is vooral een overleg waar praktische zaken die het PO en VO aangaan worden besproken. Werkgroep PO-VO. Deze werkgroep is een initiatief van de gemeente Losser. Er sluiten vanuit verschillende geledingen mensen aan. De werkgroep is onlangs opgestart en er hebben nu twee bijeenkomsten plaatsgevonden. De gemeente zit het overleg voor en bepaalt de agenda. Het hoofddoel is afstemming. Werkgroep Ontwikkelteam 0 tot 6 jaar is een werkgroep geïnitieerd door de gemeente Losser. De werkgroep bestaat uit mensen vanuit de voorschoolse opvang en het primair onderwijs. Er is een adviseur jonge kind door de gemeente aangesteld om deze overleggen inhoudelijk te begeleiden en voor te zitten. De gemeente bepaalt de agenda. Het hoofddoel is afstemming, zowel praktisch als inhoudelijk.

Deelregio commissie	De deelregio commissie komt drie tot vier keer bij elkaar. Het is het overleg van de betrokken schoolbesturen waarin het beleid, financiën en algemeen personele zaken worden besproken en besloten.

In de zomer van 2019 verliep de vierjarige samenwerkingsovereenkomst. Dit was voor SKOLO de aanleiding om in schooljaar 2019-2020 de samenwerking binnen het OOC intern te evalueren.
De samenwerkingsovereenkomst is daarom met een jaar verlengd. Het doel is om in 2020 een gefundeerde inhoudelijke keuze te maken over de voortzetting van deze samenwerking.

Klachtenbehandeling
SKOLO voert een klachtenbeleid op basis van de wettelijke bepalingen. Hiervoor zijn interne schoolcontactpersonen en een externe vertrouwenspersoon aangesteld. Een professioneel bureau voor vertrouwenszaken is door SKOLO gecontracteerd om jaarlijks de scholing en intervisie van de schoolcontactpersonen te verzorgen. De vertrouwenspersoon maakt jaarlijks een algemeen verslag waarin de ontwikkelingen en resultaten van het klachtenbeleid worden beschreven. Het verslag 2019 wordt in de vergaderingen van directies, bestuur en GMR behandeld.
Kijk voor meer informatie op Klachtenregeling-SKOLO
SKOLO is aangesloten bij het Bureau Geschillen-, Bezwaren en Klachtencommissie Katholiek Onderwijs in Den Haag. In 2019 zijn er geen klachten ingediend bij de klachtencommissie.

2. Verantwoording beleid

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over het beleid van het bestuur. Het is opgedeeld in vier paragrafen over de beleidsterreinen Onderwijs & kwaliteit, Personeel & professionalisering, Huisvesting & facilitaire zaken en Financieel beleid. Het hart van deze paragrafen wordt gevormd door de verantwoording over de gestelde doelen, de behaalde resultaten en de mogelijke vervolgstappen. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat in op de risico's en risicobeheersing.

Inleiding
Het jaar 2019 was voor SKOLO een bijzonder jaar. In de inleiding van dit jaarverslag is verteld dat per 1 maart 2019 een nieuwe uitvoerend bestuurder is benoemd. Ten aanzien van het beleid en de beleidsontwikkeling waren er afspraken gemaakt met het bestuur en de directeuren. Daarvoor was een prioriteitenlijst opgesteld. Enkele directieleden en de stafmedewerker waren tot 1 augustus 2019 tot parttime portefeuillehouder benoemd en zij hadden als taak om te zorgen voor de voortgang van de stichting en de afwikkeling van de prioriteitenlijst. Dit gaf de nieuwe uitvoerend bestuurder de gelegenheid om breed kennis te maken met de stichting en haar stakeholders.
In deze fase werd ook het nieuwe strategisch beleid ontwikkeld. Na de zomervakantie geeft SKOLO uitvoering aan het SBP. In het SKOLO jaarplan 2019-2020 is daarvan een eerste concrete uitwerking te zien. In het SBP zijn de bevindingen van de nieuwe algemeen directeur/uitvoerend bestuurder meegenomen. Deze bevindingen zijn in het directeurenoverleg, bestuur en GMR uitgebreid besproken.

2.1 Onderwijs & kwaliteit

Kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg betekent voor SKOLO dat scholen systematisch de 'goede dingen nog beter proberen te doen'. Ze onderzoeken regelmatig met behulp van adequate instrumenten of dat ook werkelijk zo is en ze checken dat niet alleen bij zichzelf maar ook bij anderen. Met behulp van een heldere beleidscyclus (pdsa) zorgen zij dat de school de goede dingen blijft doen en die waar mogelijk nog verbetert.
De scholen vertellen over wat ze doen: hoe het onderwijs er uit ziet en wat de school doet om de kwaliteit verder te verbeteren. Alle betrokkenen zijn deelgenoot van de betreffende cyclus.

Kwaliteitszorg gevangen in vijf vragen: 1. Doet de school de goede dingen? 2. Doet de school de dingen goed? 3. Hoe weet de school dat? 4. Vinden anderen dat ook? 5. Wat doet de school met die wetenschap? Voor de kwaliteitszorg wordt uitgegaan van drie doelen, te weten:

1. Zicht krijgen en houden op de kwaliteit van alle componenten binnen een school, zowel wat betreft de proceskant (organisatiegebieden zoals leiderschap, personeelsmanagement en beleid/strategie), alsook de productkant (resultaatgebieden als uitstroomcijfers en waardering door doelgroepen).
2. Ervoor zorgen dat goede kwaliteit behouden blijft (borgen).
3. Kwaliteit die niet goed genoeg is planmatig verbeteren.

De kwaliteit van het onderwijs op onze scholen wordt door de hele organisatie gewaarborgd door een verscheidenheid aan activiteiten zoals: bestuursvergaderingen, beleidsadviescommissie-vergaderingen, directie-overleg, bijeenkomsten van interne werkgroepen, (G)MR-vergaderingen, teamvergaderingen, IB (Intern Begeleiders)netwerk- en scholingsbijeenkomsten. Om het kwaliteit van het onderwijs te meten kan gebruik worden gemaakt van de informatie uit de inspectierapporten, CITO-scores, leerlingvolgsystemen en een RI&E.

In het jaar 2019 zijn er verschillende schoolbezoeken/managementgesprekken geweest waarbij de algemeen directeur/uitvoerend bestuurder in gesprek ging met de schooldirecteuren en IB-ers over de onderwijskwaliteit op de afzonderlijke scholen.

Ontwikkeling

In het nieuwe SBP heeft SKOLO de ambitie beschreven om in 2022 kwalitatief hoogwaardig onderwijs in een krachtige leeromgeving te bieden waarin kinderen de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen. Om dit onderwijs te kunnen bieden, dient de kwaliteitszorg op orde te zijn. We hebben met elkaar in 2019 vastgesteld dat de kwaliteit/kwaliteitszorg een extra impuls nodig heeft.
In het SBP heeft SKOLO de volgende doelstelling opgenomen:
In 2022 hebben wij een stelsel van kwaliteitszorg ingericht op basis waarvan wij het onderwijs continu en cyclisch verbeteren. De Inspectie waardeert de 'Kwaliteitszorg en ambitie' met minimaal voldoende.
Voor het SKOLO jaarplan 2019-2020 heeft SKOLO het doel opgenomen om de onderwijskwaliteit te herdefiniëren. In het najaar van 2019 is dit proces opgestart. In 2020 moet dit leiden tot een gedragen visiedocument. In de begroting van 2020 is opgenomen dat SKOLO in 2020 een coördinator kwaliteitszorg wil benoemen.

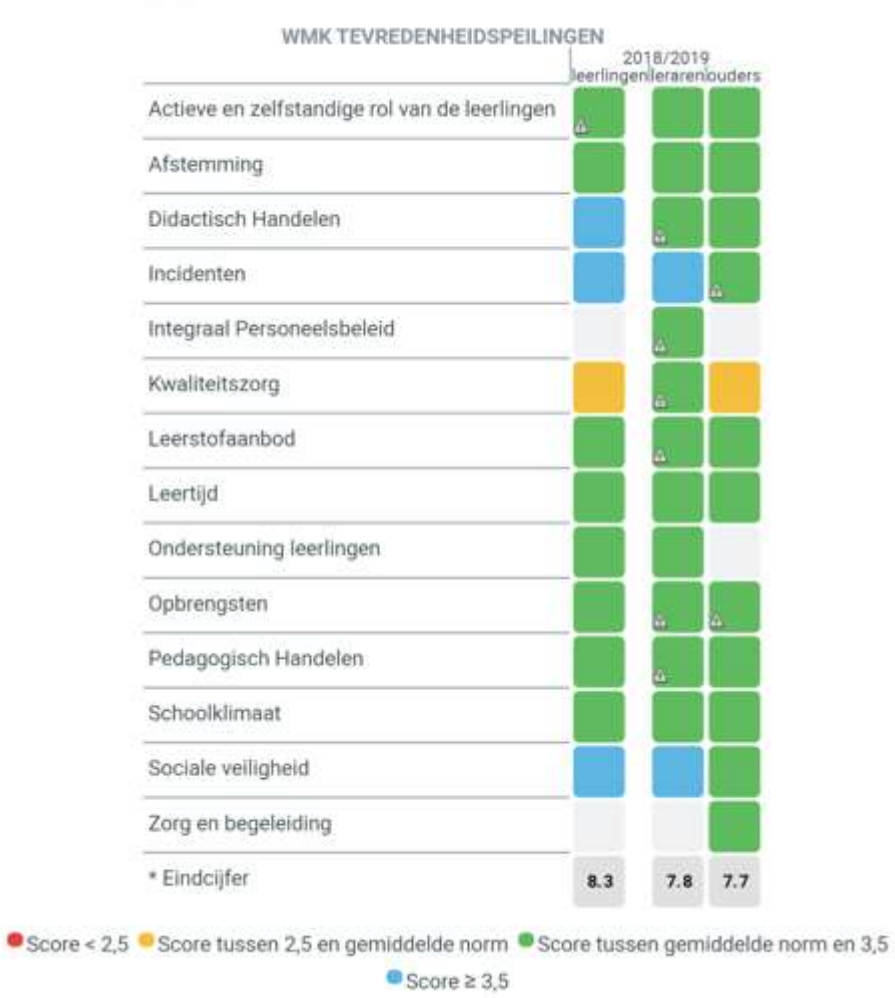
Doelen en resultaten

Hieronder staan de doelen voor 2019 beschreven. In kleur wordt aangegeven of het doel is behaald.

Doel/Beleidsvoornemen	*Verloop doel*	*Toelichting doel*
Schrijven van een nieuw SBP	Behaald	SKOLO had zich in 2019 ten doel gesteld een SBP te schrijven. Dit doel is behaald. Er is gekozen voor een beleidsperiode (eenmalig) van drie jaar. De reden is dat de beleidsperiode van het SBP past bij de beleidscyclus van de schoolplannen (2019-2023). In 2022 wordt een nieuw SBP 2022-2026 ontwikkeld waarna de scholen op basis daarvan hun schoolplan 2023-2027 kunnen ontwikkelen.
Schoolplan 2019-2023	Behaald	Elke school heeft een, door de MR mee ingestemd en door het bestuur vastgesteld, schoolplan.
Tevredenheidspeilingen	Behaald	In het afgelopen jaar is er een tevredenheidspeiling geweest voor ouders, medewerkers en leerlingen. Zie de volgende pagina voor de uitkomsten.
Veiligheidsbeleid	Behaald	Er is een nieuw veiligheidsbeleid vastgesteld en op de scholen besproken. Het beleid is op de website van SKOLO geplaatst. In het beleid is een planning opgenomen waarin protocollen nog moeten worden toegevoegd/geactualiseerd.

Het is op SKOLO niveau inzichtelijk in hoeverre het kennisniveau t.a.v. de referentieniveaus van leerkrachten op scholen up-to-date is.	Behaald	Het kennisniveau blijkt op de verschillende scholen divers te zijn en niet up-to-date. Scholing bleek gewenst. Dit heeft geleid tot het plannen van een scholingsochtend voor directeuren, IB-ers en enkele leerkrachten begin 2020.

Tevredenheidspeiling
In het voorjaar van 2019 is een tevredenheidpeiling gehouden onder ouders, leerkrachten en leerlingen. Hieronder het resultaat op SKOLO niveau.

⚠ Minimaal één school scoort onder de norm
Gemiddelde responspercentage bij ouders was 46,8 %
(bron: ParnaSsys)

SKOLO is trots op het feit dat we van alle drie de doelgroepen een ruime voldoende tot goed eindcijfer krijgen, dat we op bijna alle deelgebieden boven de norm scoren, dat leerlingen en leerkrachten zich sociaal veilig voelen op onze scholen en dat er weinig of geen incidenten zijn.

Op SKOLO-niveau is bekeken welke aandachtspunten opgenomen dienen te worden in het strategisch beleidsplan. Daaruit kwam naar voren: kwaliteitszorg met daaronder een aantal deelgebieden, ICT-vernieuwing en eigenaarschap. Tevens hebben wij doelen opgenomen t.a.v. de eindcijfers van ouders (8,0)

en alle medewerkers (7,5) bij de volgende tevredenheidspeiling in 2021. Bij deze tevredenheidspeiling ging het alleen om leerkrachten.

In de managementgesprekken tussen directie van de scholen en de uitvoerend bestuurder zijn de resultaten besproken. Elke school heeft hierin aangegeven op welke resultaten zij trots en tevreden over zijn en welke lage scores hen verrast hebben. Daarnaast hebben scholen aangegeven waar de uitdagingen liggen voor de komende jaren. In het schoolplan en het daaruit voortvloeiende jaarplan zijn daar doelen en acties op geformuleerd. Hierin heeft elke school haar eigen keuze gemaakt.

Ontwikkelingen

In het SBP is verwoord dat SKOLO een toekomstbestendige organisatie wil zijn die midden in de samenleving staat en anticipeert op actuele ontwikkelingen. Twee ontwikkelingen die daarbij voor SKOLO van belang zijn, zijn het ontwikkelen van eigenaarschap en talent.

Onder eigenaarschap verstaan wij dat je zelfverantwoordelijk bent voor je eigen ontwikkeling.
Dit eigenaarschap geldt voor zowel het kind als de medewerker van SKOLO. Eigenaarschap wordt zichtbaar doordat een ieder staat voor zijn of haar keuzes en daar verantwoordelijkheid voor neemt. Initiatief nemen wordt gewaardeerd en aangemoedigd. Kinderen worden steeds meer betrokken bij hun eigen ontwikkeling. Kinderen krijgen zicht op hun leerdoelen. Het onderwijsproces is doelgericht.
Medewerkers zijn de professionals in onze organisaties. Vanuit deze professionele houding zijn zij proactief, kennen zij hun taak en mogelijkheden en gaan daar verantwoord mee om. Zij zijn voortdurend gericht op het ontwikkelen van hun eigen kennis en vaardigheden. We zien dit als de basis voor de verdere ontwikkeling van SKOLO en de kans om vanuit deze houding toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderwijs, kwaliteit en maatschappij op te pakken.

Daarnaast helpt het om te weten wie je bent en waar je talent ligt. Wij willen dat iedereen zijn of haar talenten ontdekt en dat deze zichtbaar worden. Dit draagt bij aan een positieve ontwikkeling. Een ieder zet zijn/haar talent niet alleen in om hun persoonlijke doelen te bereiken maar ook om anderen te helpen.

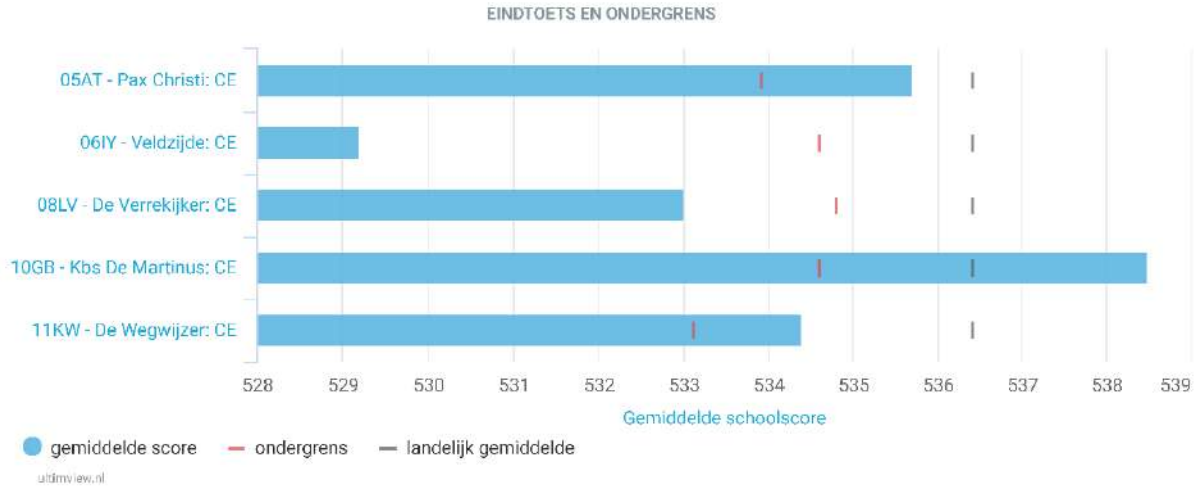
Wij zijn ons er van bewust dat bovenstaande ambities zich moeilijk laten vertalen in meetbare resultaten. Wel zal in gesprekken, observaties en evaluaties zichtbaar worden dat wij op scholen en in de organisatie werken aan eigenaarschap en talentontwikkeling.

Naast deze interne ontwikkelingen zien wij ook andere ontwikkelingen die in de in 2019 van belang geweest en die ook in het komende jaar nog van belang zijn:

- De toegenomen ervaren werkdruk. In hoofdstuk 2.2. gaan we in op aanpak van de werkdruk.
- Het oplopend lerarentekort. In 2019 werden wij voor het eerst merkbaar geconfronteerd met het oplopende lerarentekort. Dit werd o.a. duidelijk door een tekort aan invallers en de beperkte reacties op vacatures. Hierdoor waren scholen genoodzaakt groepen tijdelijk samen te voegen, ambulante medewerkers (bv. directie, IB-ers) voor de groep in te zetten. In 2019 zijn nog geen groepen naar huis gestuurd. Gezien de problematiek verwachten wij dat in de komende jaren dit een groter probleem gaat worden. Samen met onze partners zoeken wij naar passende oplossingen.
- In 2019 was op twee verschillende dagen sprake van een staking in de sector onderwijs.
  Op 15 maart 2019 hebben 16 personeelsleden gebruik gemaakt van het stakingsrecht en op 6 november 2019 waren dat 4 personeelsleden.

Onderwijsresultaten

In april is deelgenomen door groep 8 leerlingen aan de Cito Eindtoets PO. In onderstaand afbeelding worden de resultaten weergegeven.

Voor de SKOLO scholen geldt dat drie scholen in 2019 boven het landelijk gemiddelde hebben gescoord; twee scholen scoren onder het landelijk gemiddelde.

Veldzijde heeft twee opeenvolgende jaren onder het landelijk gemiddelde gescoord. Hierdoor heeft de Veldzijde een risico attendering gekregen van de Inspectie. Dit heeft geleid heeft tot een kwaliteitsonderzoek op 19 november 2019.

In onderstaande afbeelding is de gemiddelde eindscore in de afgelopen schooljaren van de afzonderlijke scholen weergegeven.

School	Score 2016-2017		%	Score 2017-2018		%	Score 2018-2019		%
Pax Christi	535,9	22	8%	536,0	23	9%	536,7	15	9%
Martinus School	538,9	25	4%	Geen eindtoets*			536,4	28	3%
Katholieke Basisschool De Verrekijker	536,9	33	3%	533,0	17	3%	535,3	23	3%
De Wegwijzer	535,3	14	12%	537,5	11	14%	532,6	11	16%
Rooms Katholieke Basisschool Veldzijde	535,8	20	2%	530,4	17	4%	529,8	26	3%

Op of boven inspectie-ondergrens schoolvergelijkingsgroep
Onder inspectie-ondergrens schoolvergelijkingsgroep
Inspectie-ondergrens van de schoolvergelijkingsgroep
Aantal deelnemers aan de eindtoets
% Percentage gewogen leerlingen van de school

Bron: www.vensters.nl

*In het aanleveren van de data van De Martinus is bij DUO iets misgegaan. Op basis van deze gegevens maakt Vensters het overzicht. De eindscore van De Martinus was in schooljaar 2017-2018: 538.5

Ontwikkeling
De Inspectie van het Onderwijs houdt bij het beoordelen van de resultaten van scholen rekening met de leerling populatie. Dat doet de inspectie vanaf schooljaar 2020-2021 met de schoolweging. De schoolweging is de maat van de inspectie die bepaalt waar de signaleringswaarde voor de resultaten op de eindtoets ligt. De schaal van schoolweging loopt van 20 voor een minder complexe leerling populatie tot 40 voor een complexe leerling populatie. Hoe hoger de schoolweging (en dus hoe complexer de leerling populatie), des te lager de signaleringswaarde voor de resultaten op de eindtoets komt te liggen.

Met de eindtoets toetsen de scholen of de leerlingen aan het einde van groep acht de vereiste referentieniveaus behaald hebben. Deze referentieniveaus zijn vanaf 2020-2021 de manier waarop de Inspectie van het Onderwijs de basisvaardigheden van leerlingen op het gebied van taal en rekenen beoordeelt.

De inspectie kijkt in de beoordeling specifiek naar:

- Het percentage leerlingen dat aan het einde van het basisonderwijs een minimumniveau voor taal en rekenen behaalt. Dit wordt het fundamentele niveau of 1F genoemd. Iedere leerling zou dit niveau aan het einde van de basisschool moeten behalen.
- Het percentage leerlingen dat aan het einde van het basisonderwijs het hogere niveau voor taal en rekenen behaalt. Dit wordt het streefniveau of 2F (taal) en 1S (rekenen) genoemd. Het streven is dat zoveel mogelijk leerlingen dit niveau aan het einde van de basisschool behalen.

Inspectie

In 2019 heeft geen bestuurlijk startgesprek plaatsgevonden. Dit wordt in 2020 gepland. Wel is in 2019 is de Inspectie twee keer op bezoek geweest bij twee van de SKOLO scholen.

<u>Basisschool De Verrekijker</u>
Op 18 maart 2019 heeft de Inspectie en bezoek gebracht aan basisschool De Verrekijker. Dit was in kader van het thema onderzoek naar de kwaliteit van de extra ondersteuning in het basisonderwijs. Van dit onderzoek volgde geen schriftelijke rapportage, maar is afgerond met een eindgesprek waarin in het kort de bevindingen zijn besproken.

Samenvattend was de inspecteur tevreden met wat was waargenomen. Als sterke punten werden genoemd, in kader van dit thema onderzoek, dat de Verrekijker de dossiers van leerlingen met ontwikkelingsperspectief goed op orde heeft, de positieve wijze waarop er over kinderen wordt gesproken en de begeleiding van onderwijsassistenten. Als aandachtspunten werden genoemd dat de doelen korter en specifieker beschreven kunnen worden, ambitieuzer te zijn in het schoolondersteuningsplan en zorgen voor meer eigenaarschap bij leerlingen (bijvoorbeeld bij PBS en het formuleren van eigen leerdoelen).

<u>Basisschool Veldzijde</u>
Op 19 november 2019 bezocht de Inspectie basisschool Veldzijde. Hierbij ging het om een kwaliteitsonderzoek naar aanleiding van risico's. Het risico had te maken met het feit dat Veldzijde twee jaar lang onder de landelijk gemiddelde heeft gescoord met de Eindtoets PO.

Samenvattend komt de Inspectie tot de conclusie dat de kwaliteit van het onderwijs voldoende is.

In het inspectieverslag is het als volgt omschreven:
Wat gaat goed? De directie en het team hebben de afgelopen jaren hard gewerkt aan de onderwijskwaliteit. Daarnaast is samen met ouders gewerkt aan de uitstraling van het schoolgebouw en het plein. Binnen de school wordt gewerkt met verschillende nieuwe methodes. We zien dat het team steeds meer samenwerkt en dat leerkrachten verantwoordelijkheden nemen. Daarnaast kijkt de directie van de school in de klassen

om te zien of de leerkrachten duidelijk uitleggen. Ten slotte hebben we met de leerlingen gesproken over de veiligheid. De leerlingen die we spraken vertelden ons dat ze met een goed gevoel naar school gaan en dat ze het fijn vinden dat ze via de leerlingenraad mee mogen denken over wat er in de school gebeurt.

Wat kan beter? De leerkrachten kunnen meer rekening houden met wat een leerling nodig heeft. We vinden nu dat ze te weinig rekening houden met leerlingen die al verder zijn in hun ontwikkeling. Leerkrachten zouden het daarnaast prettig vinden als ze wat vaker bij elkaar in de klas zouden kunnen kijken, om op die manier met en van elkaar te leren. Dit kan bijdragen aan het versterken van de kwaliteitscultuur in de school.

Wat moet beter? De school moet leerlingen die niet goed meekomen in de les, omdat de lesstof voor hen te moeilijk is, beter volgen en begeleiden. Wanneer een leerling vast dreigt te lopen moet de school beter nagaan hoe dat komt. Vervolgens moeten de leerkrachten en de intern begeleider beter kijken wat de beste aanpak is voor deze leerling en welke extra ondersteuning de leerling nodig heeft.

Passend onderwijs

SKOLO streeft er naar de leerlingen zo lang, zo goed en thuisnabij mogelijk onderwijs te bieden op SKOLO-scholen. Indien nodig worden kinderen zo soepel mogelijk verwezen naar een zorgarrangement buiten SKOLO ten behoeve van passend onderwijs. In het IB netwerk wordt sinds dit jaar in elk overleg d.m.v. casuïstiek dit onderwerp besproken.

Binnen SKOLO is een coördinator Passend Onderwijs werkzaam. In 2019 is deze taak herzien en een nieuwe inhoudelijke impuls gekregen.

Uit de monitor van het SWV per december 2019 blijkt wederom dat de scholen van SKOLO met hun aantallen verwijzingen en zorgarrangementen binnen de gestelde kaders van het SWV vallen. In een rapportage aan het bestuur SWV 2302 heeft SKOLO over 2019 verantwoording afgelegd over de onderwijsresultaten en de inzet van financiële middelen. Daaruit blijkt dat SKOLO in 2019 een budget ter beschikking heeft met de totale omvang van € 285.000. Deze gelden worden voornamelijk benut voor:

- Directe inzet in het primaire proces
- Inzet intern begeleiders en IB-coördinatie
- Bijdrage deelregio Noord Oost Twente

De besteding van de middelen vanuit het Samenwerkingsverband worden opgenomen in de begroting en zijn besproken met de directeuren. De GMR heeft een positief advies gegeven en het bestuur heeft de begroting vastgesteld.

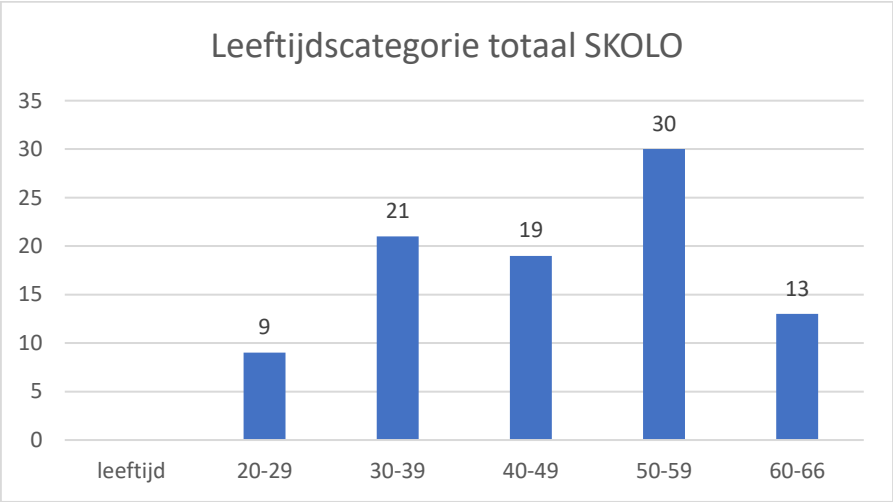
In kader van Passend Onderwijs is in 2019 gestart met het behalen van onderstaande doel.

Doel/Beleidsvoornemen	*Verloop doel*	*Toelichting doel*
SKOLO heeft haar visie op passend onderwijs beschreven.	Deels behaald	De conceptversie is klaar. Deze wordt in het voorjaar 2020 met de directeuren en IB-ers en vervolgens in de teams besproken.

2.2 Personeel & professionalisering

Algemeen
Ultimo 2019 zijn er 92 personeelsleden (inclusief OOP-personeel) in vast dienstverband werkzaam bij SKOLO (in 2018: 91). Vacatures worden ingevuld met tijdelijk personeel en/of eigen personeel.
In geval van ziekte worden tijdelijke invalkrachten aangesteld.

Personeelsbezetting
Kenmerkend voor het totale personeel zijn de volgende zaken:

De verdeling van fulltime- en parttime-aanstellingen is al jaren stabiel (19% respectievelijk 81%).
Dit geldt eveneens voor de verdeling van het aantal vrouwelijke en mannelijke personeelsleden (84% respectievelijk 16%).

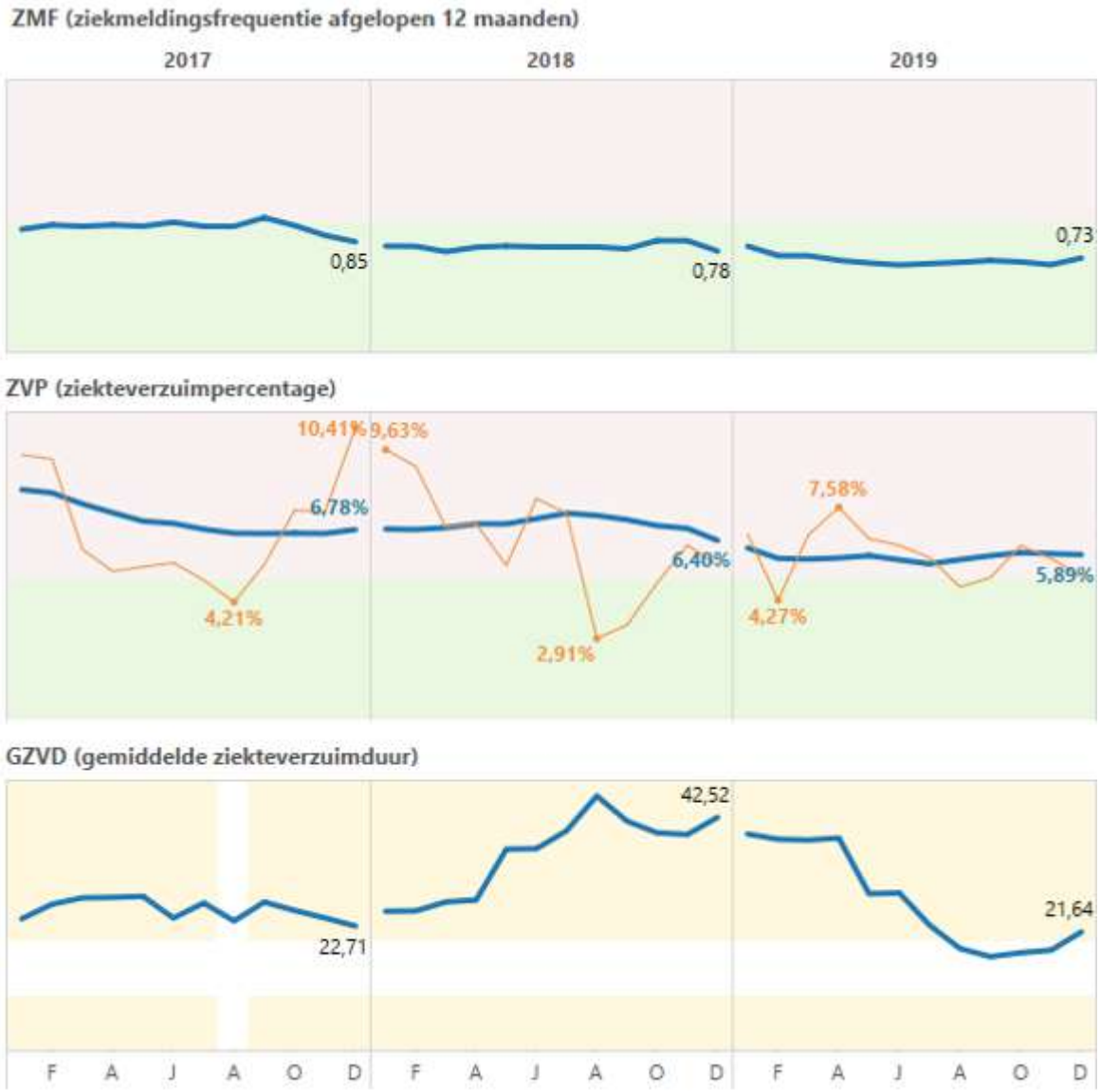
Functiebouwwerk
Het functiebouwwerk binnen SKOLO bestaat uit:

Directie	Onderwijzend	Onderwijsondersteunend
Uitvoerend bestuurder	Leraar basisonderwijs	Leraarondersteuner
Directeur basisschool	Stafleraar Bouwcoördinator	Onderwijsassistent
Adjunct-directeur basisschool	Stafleraar Coördinator specialisatie	Conciërge
	Stafleraar Daltoncoördinator	Schoonmaker
	Stafleraar Digicoach	Combinatiefunctionaris
	Stafleraar Interne Begeleiding	Stafmedewerker P&O
	Stafleraar Identiteit	
	Stafleraar met taak plaatsvervangend directeur	
	Combinatiefunctionaris Sport	

In 2020 zal het functiebouwwerk worden herzien.

Verzuimbeleid

Het verzuimpercentage is over heel 2019 gedaald van 6,4% naar 5,9%. Het verzuimpercentage vertoont een wisselend beeld gedurende het kalenderjaar. De meldingsfrequentie blijft laag en de gemiddelde verzuimduur is in 2019 fors gedaald. Uit onderstaand schema kan worden opgemaakt dat medewerkers zich niet vaak ziek melden, maar dat de gemiddelde verzuimduur een langere periode betreft.

Toelichting: de blauwe lijn bij het ZVP geeft het gemiddelde weer van alle scholen, de oranje lijn geeft inzicht in de feitelijke situatie per maand

In het najaar 2019 zijn afspraken gemaakt met een andere arbodienstverlener over de verzuimbegeleiding van personeel. Vanaf 2020 wordt samen met deze arbodienst gewerkt in het kader van het eigen regiemodel “Medewerkerkracht”. Werkgever en werknemer bespreken samen welke interventies nodig zijn om de vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van medewerkers te bevorderen.

Professionalisering
Jaarlijks is per fte een bedrag van € 500 beschikbaar voor nascholing. Medewerkers kunnen bij hun leidinggevende aangeven welke wensen men heeft in dit verband. De professionaliseringsactiviteiten op individueel en teamniveau worden in het jaarverslag van de scholen weergegeven. Voor masteropleidingen kan een lerarenbeurs worden aangevraagd. In het verslagjaar hebben drie personeelsleden de lerarenbeurs aangevraagd.

Mobiliteit
Binnen SKOLO wordt jaarlijks geïnventariseerd welke mobiliteitswensen er zijn. Bij de formatieplanning voor het nieuwe schooljaar wordt hier zoveel mogelijk rekening mee gehouden.
In het jaar 2019 is een persoon in het kader van externe mobiliteit gedetacheerd naar een andere werkgever en zijn twee personeelsleden intern overgeplaatst naar een andere school.

Doelen en resultaten
SKOLO heeft de ambitie te werken vanuit een professionele en lerende cultuur met ruimte voor persoonlijke groei en ambities van het personeel. Er wordt geïnvesteerd in ons personeel op het gebied van scholing, werkklimaat en talentontwikkeling.

Doel/Beleidsvoornemen	Verloop doel	Toelichting doel
Professionalisering	Behaald	Beschikbaar budget € 500 per fte. Op schoolniveau wordt bepaald welke professionalisering gewenst c.q. mogelijk is. Jaarlijks inventarisatie in functioneringsgesprekken en teamvergaderingen.
Loopbaanontwikkeling	Behaald	In kader van loopbaanmanagement zijn loopbaantrajecten aangeboden. Tien medewerkers hebben hier gebruik van gemaakt.
Gesprekkencyclus	Behaald	De gesprekkencyclus is aangepast inclusief nieuwe gespreksformulieren.
Professioneel statuut	Behaald	Het standaard professioneel statuut is op alle scholen besproken en op teamniveau aangevuld.
Werkverdelingsplan	Behaald	Alle scholen hebben een eigen werkverdelingsplan opgesteld.
Arbobeleid/Verzuimbeleid	Deels behaald	In het najaar is besloten vanaf 2020 met een andere arbodienstverlener te gaan werken. In het kader van de nieuwe afspraken wordt het verzuimbeleid aangepast en geïmplementeerd.
Mobiliteit	Deels behaald	Het bevorderen van instroom en doorstroom van personeel. In 2019 was sprake van beperkte mobiliteitswensen van personeel, dit dient een nieuwe impuls te krijgen in 2020.
Oriëntatie management	Deels behaald	Jaarlijks wordt personeel aangeboden deel te nemen aan een oriëntatieweek voor management. In 2019 waren hier geen kandidaten voor.
Eigen Risico Dragerschap	Deels behaald	In 2019 is onderzoek gedaan naar de mogelijke overstap van het Vervangingsfonds naar Eigen

		Risico Dragerschap. Besloten is deze overstap uit te stellen en in 2020 opnieuw te beoordelen.
SKOLO-academie	Niet behaald	Medewerkers met en van elkaar laten leren door interne academie op te starten. Dit doel krijgt een nieuwe impuls in 2020.

Uitkeringen na ontslag
In het verslagjaar zijn geen extra kosten voor uitkeringen na ontslag ontstaan. De boventalligheid is opgelost door natuurlijk verloop, detachering en vrijwillig vertrek van medewerkers zonder dat daar uitkeringsverplichtingen uit zijn ontstaan. Binnen SKOLO is het beleid er op gericht het ontslag van personeel te voorkomen. Indien van toepassing worden medewerkers door middel van een outplacementtraject begeleid bij het vinden van een andere baan. Bij beëindiging van het dienstverband moet zijn voldaan aan de voorwaarden van het Participatiefonds (instroomtoets).

Aanpak werkdruk
In het kader van werkdruk hebben op schoolniveau gesprekken plaatsgevonden met het team en de MR en zijn afspraken gemaakt over het inzetten van werkdrukmiddelen op schoolniveau. Voor het schooljaar 2019-2020 hebben alle scholen met instemming van team en MR het budget toegevoegd aan de formatie en is extra personeel aangesteld. De leidinggevenden volgen de ontwikkelingen en bespreken de werkdrukervaring op individueel en teamniveau. Elke school maakt afspraken over de invulling van het taakbeleid en kan faciliteiten bieden voor planbordsessies of een extra administratiemoment, waardoor teamleden meer tijd hebben voor collegiaal overleg en/of uitvoeren van administratieve werkzaamheden (zoals opstellen groepsplannen). Dit zijn voorbeelden van niet-financiële maatregelen die jaarlijks zowel op schoolniveau als bovenschools geëvalueerd worden.

Strategisch personeelsbeleid
Het personeelsbeleid draagt bij aan de onderwijskundige visie binnen SKOLO door te investeren in de ontwikkeling van medewerkers. Voorbeelden hiervan zijn gerichte scholing, zorgen voor een positief en veilig werkklimaat met mogelijkheden voor talentontwikkeling. Binnen alle scholen wordt samengewerkt op basis van vertrouwen, openheid en wordt ruimte gegeven aan nieuwe initiatieven en diversiteit. SKOLO streeft naar een efficiënte werkwijze en organisatiestructuur waarin rollen en verantwoordelijkheden duidelijk zijn. Het beleid van de stichting geeft ruimte aan de ambities zoals beschreven in het strategisch beleidsplan. Vacatures worden zowel intern als extern aangeboden, waardoor ruimte voor doorstroom van personeel ontstaat.

Nieuwe beleidsplannen worden met de directeuren opgesteld en na verkregen instemming en positief advies van de GMR geïmplementeerd. Het personeel ontvangt schriftelijk informatie over het nieuwe beleid en nieuwe ontwikkelingen worden in de teamvergadering op schoolniveau besproken. Jaarlijks worden de belangrijkste beleidsplannen geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

In 2019 heeft een vertegenwoordiging van iedere school meegewerkt aan de ontwikkeling van het nieuwe strategisch beleidsplan. Ook de GMR is bij dit proces betrokken. In een aantal gezamenlijke bijeenkomsten zijn de algemene uitgangspunten voor het strategisch beleid voor de periode 2019-2022 geformuleerd.
Het nieuwe strategisch beleidsplan is in oktober 2019 door het bestuur vastgesteld. Het verloop van de jaarplannen wordt door de uitvoerend bestuurder met de directeuren besproken.

2.3 Huisvesting & facilitair

Huisvesting
In dit beleidsjaar zijn op alle scholen reguliere kleine onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Daarnaast zijn op enkele scholen, in kader van meerjaren onderhoud, de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

Veldzijde
Schilderen muren in de lokalen en het gedeeltelijk vervangen van vloerbedekking in de lokalen.

De Verrekijker
Binnen de VvE Brede school Losser: het oplossen van de problemen met de luchtbehandeling.

De Martinus
Het schilderen van de buitenzijde en diverse binnendeuren.
Het aanpassen van de kleuterspeelplaats.

De Wegwijzer
Het installeren van nieuwe regeltechniek verwarmingsketel.

Waterschade
De geleden waterschade in 2018 is in 2019 succesvol afgehandeld.

Ontwikkelingen
In de komende jaren staat, naast het gebruikelijke meerjaren onderhoud, in 2021 de dakrenovatie bij de Pax Christi gepland. Tevens zal duurzaamheid onze aandacht vragen.

Duurzaamheid
In 2019 hebben alle scholen een energiescan ontvangen, die in opdracht van de gemeente Losser is uitgevoerd. Deze scan geeft inzicht in welke energiebesparende maatregelen getroffen kunnen worden. Per maatregel zijn de concrete kostenbesparingen aangegeven. Het doel van de maatregel is tweeledig: verlaging van CO2-emissie naar ons milieu en vermindering van de energiekosten.

Aan de hand van deze energiescan zijn binnen SKOLO gesprekken gevoerd om na te gaan welke verduurzamingsmaatregelen mogelijk in de komende jaren uitgevoerd kunnen worden. Tevens heeft Slim Opgewekt samen met SKOLO een opzet gemaakt van verduurzamingsmaatregelen voor twee van haar scholen. In 2019 heeft dit nog niet tot besluiten geleid. Dit gesprek zal in 2020 verder worden gevoerd.

Onze scholen hebben deelgenomen aan de Energy Challenges van de gemeente Losser. Het concept Energy Challenges werd vanuit de gemeente Losser aan de basisscholen aangeboden om extra invulling te geven aan de Greune Deal die op 10 oktober 2018 is gesloten tussen de gemeente en de basisscholen. In de Greune Deal is afgesproken dat het basisonderwijs tien procent aan energie gaat besparen en duurzaam omgaat met afval. De Energy Challenge is door Veldzijde in 2019 gewonnen. In 2020 wordt dit voortgezet.

Facilitair

Doel/Beleidsvoornemen	*Verloop doel*	*Toelichting doel*
ICT vernieuwing	Gedeeltelijk behaald	SKOLO heeft een keuze gemaakt voor een nieuwe partner die SKOLO begeleidt en ondersteunt naar het werken in de Cloud/Office 365 voor medewerkers. Transitie vindt in augustus/september 2020 plaats. Leerlingen zullen gaan werken met het COOL leerplatform. Deze wordt in mei 2020 actief.
Ouderplatform	Gedeeltelijk Behaald	Diverse aanbieders hebben een presentatie gegeven. Er is een voorkeur voor een aanbieder. In 2020 wordt een definitieve keuze gemaakt. Invoering augustus 2020.

2.4 Financieel beleid

Doelen en resultaten
Het bestuur van SKOLO kiest voor besturen op hoofdlijnen en op resultaten. Dit betekent o.a. dat het bestuur beleidskaders vormt en zoveel mogelijk op afstand wil blijven van de uitvoering. Slechts bij uitzondering treedt de uitvoerend bestuurder in de verantwoordelijkheden van de schooldirecteuren. De directeuren worden aangesproken op de behaalde resultaten. De schooldirecteuren van SKOLO hebben daarom de opdracht om de gestelde beleidskaders waar nodig nader uit te werken en verder te operationaliseren.

De in dit beleidsplan beschreven financiële kaderafspraken vormen op stichtingsniveau een uitwerking van de onderstaande hoofddoelen:

- De bekostiging moet zoveel mogelijk worden ingezet voor de primaire taak; het geven van goed onderwijs.
- De continuïteit van SKOLO moet gewaarborgd worden door het vormen van voldoende reserves en voorzieningen en het realiseren van een duurzaam sluitende begroting.
- Herverdeel de jaar beschikbare middelen (exploitatie) op een manier die getuigt van onderlinge solidariteit en die maakt dat individuele scholen niet onnodig worden getroffen door niet-verwijtbare tegenvallers.
- De stichting wil een zinvolle mate van financiële autonomie handhaven voor de individuele scholen. Dit biedt ze de ruimte om in te gaan op de behoefte van de gemeenschap van ouders, leerlingen en stimuleert onderwijskundig ondernemerschap en leiderschap.
- Alle betrokkenen hebben zicht op de hoofdlijnen van de financiële resultaten en biedt hen de mogelijkheid om een bij hun taken en verantwoordelijkheden passende rol te spelen bij het vormen of evalueren van de hoofdlijnen van het financiële beleid.

Het financieel beleidsplan is in de loop van 2019 in samenwerking en goed overleg met de directeuren opgesteld. De in dit plan benoemde hoofddoelen zijn zoveel mogelijk vertaald naar de begroting van 2020. Het belangrijkste doel voor 2020 ligt voornamelijk op het waarborgen van de continuïteit door het vormen van voldoende reserves en het realiseren van een zo doelmatig mogelijke inzet van de bekostiging waarmee een sluitende exploitatie behaald kan worden.

Treasury
Treasury is het sturen en het beheren van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.
De financiële administratie van SKOLO wordt verzorgd door het Onderwijsbureau Twente (ObT) te Borne. SKOLO heeft, met uitzondering van de schoolrekeningen, alle gelden en rekeningen ondergebracht bij de ABN-Amro bank. De schoolrekeningen zijn ondergebracht bij de RABO bank.

De stichting heeft een bestuursrekening en een spaarrekening en deze middelen zijn vrij beschikbaar. Het treasurybeleid van SKOLO vindt plaats op basis van het door SKOLO/SOKOL vastgestelde treasurybeleid 2018. Dit beleid sluit aan bij de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen van juni 2016, nr. FEZ/C houdende regels over het beleggen en belenen van publieke middelen (Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek). Beleggingen en belenen mogen alleen risicomijdend plaatsvinden, dat wil zeggen dat de liquide middelen zodanig beheerd dienen te worden dat de uitgezette hoofdsom gegarandeerd blijft. Bij het uitzetten van alle overtollige middelen wordt gehandeld in overeenstemming met de in de regeling gestelde verplichtingen. In 2019 is SKOLO geen lening aangegaan.

De samenwerkende stichtingen SKOLO en SOKOL Losser een treasurystatuut. Dit statuut is in 2018 geëvalueerd en d.d. 19 april 2018 door het bestuur vastgesteld. Het treasurystatuut is op te vragen bij de contactpersoon (p. 3).

Allocatie middelen
In 2019 en eerder werkte SKOLO volgens een intern herverdeelmodel als het gaat om de toedeling van de formatie. Het zogenaamd BGPL-model heeft als doelstelling de (relatieve) onderlinge verschillen te beperken. Uitgangspunt hierbij is het solidariteitsprincipe; dit betekent dat elke school dezelfde prijs betaalt per functiecategorie. Het totaal aan te ontvangen lumpsumvergoedingen wordt centraal bovenschools ingebracht. De overige financieringsstromen komen bij het bestuur binnen en worden waar nodig aan de scholen toegewezen. Kortom: een groot gedeelte van de lumpsumfinanciering werd in 2019 bovenschools geadministreerd. In 2019 is er een nieuw financieel beleidsplan opgesteld en vastgesteld en hierbij is het volgende beschreven:

Stichting SKOLO streeft naar zoveel mogelijk autonomie voor de scholen. De filosofie daarbij is dat de middelen die bij de individuele school horen ook worden toegekend aan de desbetreffende school. Zo wordt de belangrijkste inkomstenbron, de bekostiging door DUO, vastgesteld per brinnummer. Het beleidsplan bepaalt dan ook dat alle vastgestelde subsidies worden toegekend aan de scholen waarvoor deze bestemd zijn. Hiermee wil de stichting recht doen aan de eigen autonomie van de verschillende scholen. De lasten van het bestuurskantoor en de andere bovenschoolse entiteit worden door de scholen bekostigd door middel van een bedrag per leerling. Elk jaar wordt, bij het vaststellen van de meerjarenbegroting, bepaald welk bedrag per leerling er nodig is om de kosten van het bestuurskantoor en bovenschoolse entiteit te kunnen betalen. Hierbij is bepaald dat het bestuurskantoor budgetneutraal draait. Voor het centraal budget zal per begrotingsronde bekeken worden of de begroting budgetneutraal wordt ingestoken, of dat het gezien de omstandigheden, noodzakelijk is om de bovenschoolse reserve aan te vullen of aan te spreken. Deze keuze wordt bepaald door de uitvoerend bestuurder en zal ook als zodanig worden toegelicht aan de directeuren. Uiteindelijk neemt het bestuur het definitieve besluit. Bij elke begrotingsronde wordt aan de directeuren van de stichting onderbouwd wat wordt bekostigd uit het bedrag per leerling dat de school moet afstaan voor de bovenschoolse entiteit en bestuursbureau.

De wijze van allocatie is in samenspraak met de directeuren, de uitvoerend bestuurder en de controller (ObT) van de stichting besproken. Uiteindelijk is dit vastgelegd in het financiële beleidsplan van de stichting. Dit plan is vervolgens ter instemming voorgelegd aan de GMR. Het financiële beleidsplan heeft een looptijd van 2019 tot en met 2023.

Onderwijsachterstandenmiddelen
In 2019 heeft SKOLO voor ruim € 20.000 (schooljaar 19/20 € 49.000) ontvangen aan onderwijsachterstandsmiddelen. Conform de hierboven genoemde wijze van alloceren worden deze middelen volledig aan de scholen toegekend waarvoor ze ook beschikt zijn, net als alle andere door DUO beschikbaar gestelde middelen.
De onderwijsachterstandsmiddelen hebben de scholen in staat gesteld om meer geld uit te geven aan de begeleiding en ondersteuning van leerlingen.

2.5 Risico's en risicobeheersing

Als gevolg van de indiensttreding van een nieuwe uitvoerend bestuurder heeft de focus van SKOLO gelegen bij het schrijven en vaststellen van nieuwe beleidsplannen. Het risicobeheersingsbeleid zal in 2020 worden opgesteld.

3. Verantwoording financiën

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over de financiële staat van het bestuur. Het geeft de belangrijkste financiële gegevens weer en is los van de jaarrekening te lezen. De eerste paragraaf gaat in op ontwikkelingen in meerjarig perspectief, de tweede paragraaf geeft een analyse van de staat van baten en lasten en de balans en in de laatste paragraaf komt de financiële positie van het bestuur aan bod.

In januari 2020 is bekend geworden wat de consequenties van de nieuw cao zijn voor de jaarrekening. Schoolbesturen moeten de baten voor de in de cao afgesproken eenmalige uitkeringen verantwoorden in 2019 en de lasten in 2020. Hierdoor vallen het resultaat 2019 en daarmee ook de reserves in 2019 fors hoger uit. De jaarrekening 2019 is opgesteld conform de richtlijnen.
De in het jaarverslag opgenomen ontwikkelingen in meerjaren perspectief met betrekking tot de staat van baten en lasten en balans zijn conform de opgestelde en goedgekeurde begroting 2019. Ten tijde van het opstellen van de begroting waren de consequenties van de nieuwe cao niet bekend en is hiermee geen rekening gehouden in de begroting 2020.

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Leerlingen

	Vorig jaar 2018	Verslagjaar 2019	2020	2021	2022
Aantal leerlingen	873	865	852	843	833

Op basis van de in de tabel weergegeven aantallen kan worden geconcludeerd dat SKOLO te maken heeft met een daling van het aantal leerlingen. Op basis van de op dit moment bekende gegevens is de verwachting dat SKOLO deze daling goed kan managen. De hierboven ingeschatte daling is op te vangen door het natuurlijk verloop van personeel.

SKOLO houdt de ontwikkeling van het leerlingaantal nauwlettend in de gaten. Hoe dan ook wordt er op twee momenten (voor het bestuursformatieplan en de begroting) gekeken naar de ontwikkeling van het aantal leerlingen. Verder wordt er door directeuren, staf en uitvoerend bestuurder voortdurend gekeken in het leerlingvolgsysteem naar hoe de leerlingaantallen zich ontwikkelen. Daarnaast worden jaarlijks bij de gemeente Losser geboortecijfers opgevraagd.
Hiermee is SKOLO van mening dat het de ontwikkeling van het leerlingaantal goed in beeld heeft om zo tijdig te kunnen spelen op onverwachte ontwikkelingen die niet voorzien waren.

FTE

Aantal FTE	Vorig jaar 2018	Verslagjaar 2019	2020	2021	2022
Bestuur / management	8,03	7,78	7,78	7,78	7,78
Onderwijzend personeel	47,25	46,03	42,61	41,12	40,48
Ondersteunend personeel	5,74	7,59	6,77	6,79	7,09
Totaal	**61,02**	**61,40**	**57,16**	**55,69**	**55,35**

Uit de gegevens in bovenstaande tabel kan je halen dat het totaal aantal fte's gaat afnemen de komende jaren. De jaren daaropvolgend blijft het aantal fte's redelijk stabiel ondanks de daling van het aantal leerlingen. Naast deze ontwikkeling is er nog een belangrijke factor aan te wijzen die de ontwikkeling van het personeelsbestand gaan beïnvloeden. Dit betreft het lerarentekort. SKOLO ziet dat er ook in deze regio een tekort aan personeel aan het ontstaan is. Hierdoor zal het voor SKOLO de komende jaren een uitdaging blijven om voldoende geschikt personeel aan te trekken. Met nieuwe impulsen aan naamsbekendheid en imago probeert SKOLO ook naar de toekomst toe een aantrekkelijke werkgever te blijven.
De krimp van het aantal leerlingen heeft direct invloed op het aantal FTE. Zoals hierboven beschreven is de nu ingeschatte krimp goed op te vangen. SKOLO houdt de ontwikkeling van het leerlingaantal nauwlettend in de gaten en kan daarmee tijdig maatregelen nemen wanneer de werkelijkheid zich anders ontwikkelt dan in eerste instantie ingeschat.

3.2 Staat van baten en lasten en balans

Staat van baten en lasten
Het werkelijke resultaat over het kalenderjaar 2019 bedroeg € 219.800 positief, terwijl er een negatief resultaat van € 33.000 was begroot. Een positief verschil van € 252.800. Ten opzichte van het jaar 2018 is het resultaat met € 348.600 verbeterd. Hierna wordt ingegaan op de verschillen t.o.v. de begroting en worden deze verklaard:

	Vorig jaar 2018	Begroting verslagjaar 2019	Realisatie verslagjaar 2019	2020	2021	2022	Verschil verslagjaar t.o.v. begroting	Verschil verslagjaar t.o.v vorig jaar
BATEN								
Rijksbijdragen	5.162.000	5.096.400	5.395.100	5.235.100	5.160.100	5.129.900	298.700	233.100
Overige overheidsbijdragen en subsidies	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige baten	95.000	81.200	121.200	132.600	130.600	130.600	40.000	26.200
TOTAAL BATEN	**5.257.000**	**5.177.600**	**5.516.300**	**5.367.700**	**5.290.700**	**5.260.500**	**338.700**	**259.300**
LASTEN								
Personeelslasten	4.509.200	4.392.300	4.396.000	4.486.400	4.420.000	4.391.000	3.700	-113.200
Afschrijvingen	149.900	151.000	150.600	151.500	153.000	149.700	-400	700
Huisvestingslasten	260.500	252.200	306.300	260.600	249.400	252.700	54.100	45.800
Overige lasten	466.000	414.200	442.400	455.700	449.300	444.900	28.200	-23.600
TOTAAL LASTEN	**5.385.600**	**5.209.700**	**5.295.300**	**5.354.200**	**5.271.700**	**5.238.300**	**85.600**	**-90.300**
SALDO	**-128.600**	**-32.100**	**221.000**	**13.500**	**19.000**	**22.200**	**253.100**	**349.600**
Saldo baten en lasten	-200	-900	-1.200	-900	-900	-900	-300	-1.000
Totaal resultaat	**-128.800**	**-33.000**	**219.800**	**12.600**	**18.100**	**21.300**	**252.800**	**348.600**

Verschil 2019 t.o.v. begroting
Allereerst is het goed te vermelden dat het exploitatieresultaat over 2019 aanzienlijk is verbeterd als gevolg van extra uitkeringen in december vanuit het ministerie OCW in het kader van het Convenant Aanpak Lerarentekort, alsmede het uitblijven van een nieuwe CAO PO. Deze liep namelijk reeds op 1 maart 2019 af

en gedurende geheel 2019 is er nog flink onderhandeld, waarbij men is overeengekomen om de salarissen pas per 2020 te verhogen. Dit terwijl er aan de inkomstenkant wel al vanaf 1 maart 2019 extra middelen zijn ontvangen. Boekhoudkundige regels schrijven vervolgens voor, dat deze ongelijkheid niet over de jaargrens heen rechtgetrokken mag worden.
We zullen dit hieronder verder trachten te verduidelijken.

2019

Extra baten in Rijksbekostiging periode mrt-dec'19 beschikbaar voor CAO verhoging	€ 70.000
Extra baten Convenant Aanpak Lerarentekort in december 2019	€ 86.000
Totaal extra ontvangst:	€ 156.000

Het eerste bedrag betrof 2,22% van de personele bekostiging over 10 maanden. Over die periode ontvingen de schoolbesturen dus wel budget terwijl de uitgaven in de vorm van loonsverhoging uitbleven als gevolg van het uitblijven van een tijdig cao-akkoord.
Na het uiteindelijk bereikte cao-akkoord is besloten deze beschikbare middelen in te zetten voor een éénmalige uitkering van 33% van een maandsalaris, uit te keren in februari 2020.
De extra baten in het kader van het Convenant Aanpak Lerarentekort zijn ook nog in december 2019 ontvangen. Dat betrof een bedrag van € 99,25 per leerling en resulteerde in een extra ontvangst van € 86.000. Ook deze extra middelen worden pas in 2020 ingezet in de vorm van een extra uitkering in februari van maximaal € 875 per persoon, afhankelijk van de werktijdfactor uiteraard.
Achteraf bleek de uitkering van € 99,25 per leerling toch iets te hoog en kwam voornamelijk het speciaal onderwijs hieraan tekort. Om deze ongelijkheid teniet te doen heeft het ministerie besloten om in 2020 dit reeds toegekende én uitbetaalde bedrag voor het reguliere basisonderwijs met ongeveer € 14 per leerling te korten.

Genormaliseerd Exploitatieresultaat
Kortom, zonder de extra toegekende middelen in 2019, welke vervolgens in februari 2020 (uitbetaling bleek inmiddels in totaliteit € 156.000 te zijn geweest) zijn uitbetaald, was het reguliere exploitatieresultaat op € 63.800 uitgekomen. Met een negatieve begroting van € 33.000 is het resultaat € 96.800 hoger uitgevallen dan begroot.

De stichting heeft ervoor gekozen om de € 156.000 als bestemmingsreserve op te nemen.

Rijksbijdragen
De Rijksbijdragen zijn ruim € 298.000 hoger uitgevallen dan begroot. Ongeveer € 156.000 zijn extra baten ten behoeve van de uitkeringen die in 2020 zullen plaatsvinden. Naast de genoemde indexatie van de Rijksbekostiging welke bedoeld was om deels de te verwachten salarisverhoging als gevolg van een nieuwe cao op te vangen, zijn deze baten ook geïndexeerd ter dekking van de gestegen pensioenpremies (€ 35.000). Ten opzichte van de begroting zijn er extra baten ontvangen voor extra werkdruk verlagende middelen (€ 21.000), door nieuwe wet- en regelgeving onderwijsachterstandenbeleid (€ 10.000), extra baten subsidie studieverlof (€ 44.000) en extra baten Samenwerkingsverband van € 25.000 (te laag begroot).

Overige baten
Aan overige baten is ruim € 40.000 meer ontvangen dan begroot. Dit komt vooral door € 25.000 aan hogere detacheringsbaten. Vanaf het schooljaar 2018-2019 heeft SKOLO een taalcoördinator gedetacheerd richting de gemeente Losser (€ 22.000). Tevens liggen de huuropbrengsten hoger dan begroot als gevolg van nieuwe afgesloten verhuurcontracten.

Personeelslasten
Wanneer we de begroting en de realisatie van de personele lasten vergelijken dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de loonkosten en de overige personele lasten, waaronder nascholing, loonkosten

derden en ARBO. Ten opzichte van de begroting zijn de personeelslasten € 3.700 lager uitgevallen. De reguliere lonen en salarissen, inclusief uitkering zijn ruim € 76.000 hoger uitgekomen dan begroot en kent de volgende oorzaken:

- Stijging van de pensioenpremie per 1 januari 2019 (gecompenseerd door het Rijk).
- Detachering taalcoach per 1 augustus 2019 (detacheringsbate).
- Extra inzet door ophoging werkdruk verlagende middelen.
- Vervanging lerarenbeurs (subsidie Rijk).

De overige personele lasten zijn ruim € 72.000 lager uitgevallen dan begroot. Deze afwijking wordt voor een groot gedeelte veroorzaakt door de terugbetaling aan het Vervangingsfonds. In de begroting was namelijk rekening gehouden met een totale last van € 50.000, in de realisatie is deze post nihil. De scholingskosten en de kosten voor personeel- en arbeidsmarktbeleid zijn tevens lager dan begroot.

Afschrijvingslasten
De afschrijvingslasten liggen in lijn met de begroting.

Huisvestingslasten
De rubriek huisvestingslasten bestaat uit huurkosten, onderhoud, energiekosten, schoonmaakkosten, diverse publiekrechtelijke heffingen, dotatie onderhoudsvoorziening en overige huisvestingslasten.
De materiële instandhouding is hiervoor al jaren niet toereikend. In zijn totaliteit is er ruim € 54.000 meer aan huisvestingslasten uitgegeven dan was begroot.

- Hogere onderhoudskosten € 9.000
- Hogere schoonmaakkosten (meer inhuur door ziekte) € 12.000
- Hogere energielasten (afrekening Wegwijzer en Martinus) € 11.000
- Hogere overige huisvestingslasten (extra bijdrage VVE) € 22.000

Overgangsregeling voorziening groot onderhoud
De hoogte van de voorziening groot onderhoud wordt door diverse schoolbesturen vastgesteld op basis van de verwachte uitgaven (jaarlijkse dotatie € 85.000) op grond van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Hierbij worden door de meeste schoolbesturen de uitgaven voor groot onderhoud voor alle componenten opgeteld en over de jaren heen gespreid. Feitelijk betekent dit dat het groot onderhoud van het ene onderhoudscomponent mede wordt gefinancierd door de opgebouwde voorziening voor een andere onderhoudscomponent.
Een toenemend aantal accountantskantoren geeft nu aan dat interpretatie van de jaarverslaggevingsvoorschriften rondom de voorziening groot onderhoud strikter moet worden geïnterpreteerd. Volgens hen vermelden de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving dat de hoogte van de voorziening onderhoud alleen kan worden vastgesteld door voor iedere onderhoudsinvestering afzonderlijk een voorziening op te bouwen, op zo'n wijze dat voor elke onderhoudscomponent een bedrag naar tijdsgelang wordt gereserveerd. Dit betekent dat als bijvoorbeeld het dak na 20 jaar moet worden vervangen en de kosten hiervoor € 200.000 bedragen, er voor het onderhoudscomponent 'dak' per jaar € 10.000 aan de voorziening moet worden toegevoegd. Na 10 jaar zou er dus voor het dak € 100.000 in de voorziening groot onderhoud moeten zitten. Door de nieuwe striktere interpretatie zou de voorziening groot onderhoud bij veel schoolbesturen niet van voldoende omvang zijn. Wanneer de striktere zienswijze voor het eerst wordt toegepast dient er namelijk een forse bijschrijving aan de voorziening plaats te vinden. Indien namelijk het dak al over 5 jaar wordt vervangen dient de opbouw in 5 jaar voltooid te worden i.p.v. 20 jaar. Dat kan dus leiden tot een veel hogere voorziening dan de methode die nu veelal door schoolbesturen in het primair en voortgezet onderwijs wordt toegepast. Deze is gericht op het egaliseren van de kosten. Hierbij worden de totale onderhoudskosten van een schoolbestuur over een periode van bijvoorbeeld 20 jaar bij elkaar opgeteld en vervolgens geëgaliseerd, gelijkmatig verdeeld over dezelfde periode van 20 jaar.

Net als ongeveer 90% van de schoolbesturen maakt SKOLO gebruik van deze overgangsregeling. In de grondslagen (jaarrekening) is hierover melding van gemaakt.

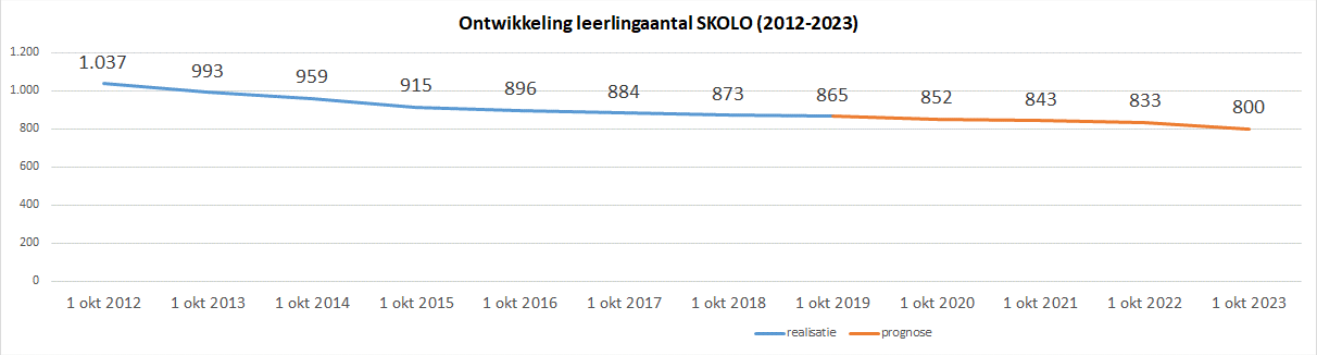
Overige lasten
Aan overige lasten is ruim € 28.000 meer uitgegeven dan begroot. Kijken we naar de diverse onderdelen, dan valt op dat de bijdrage voor het OOC ruim € 12.000 hoger is uitgevallen als gevolg van extra onderwijsarrangementen en psychologische onderzoeken. Daarnaast zijn de representatiekosten hoger uitgevallen (€ 5.700), hogere ICT-licenties (€ 6.800) en hogere kosten administratiekantoor (€ 8.100) door onjuiste inschatting. De overige individuele posten hebben zich nagenoeg conform de begroting ontwikkeld.

Verschil 2019 t.o.v. 2018
Het positieve verschil van € 348.600 tussen het resultaat van 2019 en het resultaat van 2018 wordt hieronder in grote lijnen verklaard:

Hogere baten (€ 259.000)
De hogere baten worden ondanks de leerling daling veroorzaakt door de indexatie van de gestegen lonen en salarissen. Naast deze indexatie en de extra middelen als gevolg van de nieuw afgesloten cao-op zijn de werkdruk verlagende middelen verhoogd, hogere OAB-middelen, hogere baten studieverlof en hogere overige baten door detachering van de poolers en taalcoach.

Lagere lasten (€ 349.000)
De personele lasten bestaan uit de lonen en salarissen (incl. uitkeringen vervangingsfonds) en de overige personele lasten. De personele lasten zijn € 113.000 lager uitgevallen. Dit wordt veroorzaakt door € 167.000 lagere lonen en salarissen en € 54.000 hogere overige personele lasten. Ten opzichte van 2018 is het gemiddeld aantal fte's met drie afgenomen. Deze afname is alleen zichtbaar bij het Onderwijzend Personeel. De hogere overige personele lasten worden grotendeels veroorzaakt door de in 2018 opgenomen nog te vorderen transitievergoeding van € 49.000. Gevolg is dat de overige personele lasten in 2018 lager zijn uitgevallen.
De afschrijvingslasten liggen ten opzichte van 2018 in lijn met het huidige verslagjaar.
De huisvestingslasten zijn hoger uitgevallen als gevolg van extra inhuur extern schoonmaakpersoneel (ziekte eigen personeel), hogere energielasten door hogere afrekeningen bij De Wegwijzer en De Martinus (gemeente) en hogere huisvestingslasten VvE Brede School Losser.
Kijkend naar de overige lasten zijn er geen noemenswaardige verschillen te benoemen. De lasten in 2019 liggen lager als gevolg van een daling van het aantal kinderen ten opzichte van het kalenderjaar 2018.

Belangrijkste ontwikkelingen meerjarenbegroting
De begroting 2020 van SKOLO komt nagenoeg uit op nul, namelijk op een klein positief resultaat van € 12.600. Deze lijn zetten we de komende jaren door. De jaren 2021 en 2022 laten ook positieve getallen zien. Grotendeels worden deze positieve resultaten veroorzaakt door de steunstichting SOKOL. Deze entiteit laat een jaarlijks positief resultaat zien van € 10.000. De komende jaren zal de stichting nog te maken hebben met een dalend aantal leerlingen. Op 1 oktober 2019 kent de stichting 865 leerlingen. Zie onderstaande ontwikkeling tot 1 oktober 2023.

	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023
Pax Christi	168	165	152	148	148	142	144	129
Veldzijde	164	163	161	148	140	142	138	131
De Verrekijker	218	201	202	194	186	185	187	179
De Martinus	218	228	229	235	246	245	245	243
De Wegwijzer	128	127	129	140	132	129	119	118
	896	884	873	865	852	843	833	800

Marktaandeel

Naast de interne prognoses voor het leerlingaantal van de komend jaren is het interessant om te kijken naar de ontwikkeling van het markaandeel binnen de gemeente Losser. In de periode 2013 tot en 2019 is per 1 oktober het marktaandeel in procenten waar te nemen:

Marktaandeel gemeente Losser	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
SKOLO	62,6%	62,6%	62,8%	63,2%	63,4%	63,4%	63,6%
Consent	26,1%	24,5%	24,3%	23,8%	22,5%	22,1%	21,6%
VCO	11,3%	12,9%	12,9%	13,0%	14,1%	14,5%	14,8%

Ondanks de krimpende markt is te zien dat het marktaandeel van SKOLO in de periode 2013 tot en met 2019 toegenomen is met 1%.

De begroting van 2020 en verder voldoet aan het vastgestelde financiële beleidsplan. De begroting van 2020 op te vragen bij de contactpersoon (p. 3).

Balans in meerjarig perspectief

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	873.900	797.400	802.000	787.200	755.700
Financiële vaste activa	49.500	-			
Totaal vaste activa	**923.400**	**797.400**	**802.000**	**787.200**	**755.700**
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorderingen	369.100	402.900	400.000	400.000	400.000
Liquide middelen	1.296.900	1.609.300	1.673.500	1.471.400	1.579.200
Totaal vlottende activa	**1.666.000**	**2.012.200**	**2.073.500**	**1.871.400**	**1.979.200**
TOTAAL ACTIVA	2.589.400	2.809.600	2.875.500	2.658.600	2.734.900
PASSIVA					
EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserve	294.900	467.800	626.400	634.500	645.800
Bestemmingsreserves publiek	1.000	156.000	-	-	-
Bestemmingsreserves privaat	1.429.600	1.321.500	1.331.500	1.341.500	1.351.500
Totaal eigen vermogen	**1.725.500**	**1.945.300**	**1.957.900**	**1.976.000**	**1.997.300**
VOORZIENINGEN	**297.500**	**342.600**	**397.600**	**162.600**	**217.600**
KORTLOPENDE SCHULDEN	**566.400**	**521.700**	**520.000**	**520.000**	**520.000**
TOTAAL PASSIVA	2.589.400	2.809.600	2.875.500	2.658.600	2.734.900

Wat zijn de belangrijkste mutaties in de balansposten t.o.v. het voorgaande jaar?
Kijkend naar de activazijde van de balans vallen een aantal zaken op. Het saldo op de financiële vaste activa is ten opzichte van voorgaand jaar overgeheveld naar de kortlopende vorderingen. Dit betreft een vordering in verband met de Regeling compensatie transitievergoeding. De regeling ziet toe op de compensatie van de transitievergoeding die werkgevers vanaf 1 april 2020 kunnen aanvragen als zij een langdurig arbeidsongeschikte werknemer ontslaan of hebben ontslagen vanaf 1 juli 2015. Ten opzichte van voorgaand jaar zijn er geen nieuwe personen bijgekomen. De liquiditeit is toegenomen door het positieve resultaat van 2019.
Aan de passivazijde van de balans zien we als gevolg van het positieve exploitatieresultaat een toename van het Eigen Vermogen. In 2019 is een bestemmingsreserve gevormd met de extra middelen die schoolbesturen gedurende het kalenderjaar hebben ontvangen die in 2020 zijn uitgekeerd.

Wat zijn de (toekomstige) belangrijkste ontwikkelingen in de meerjarenbalans?
De komende jaren ziet de stichting een afname in de voorzieningen. Deze afname wordt veroorzaakt door de vervanging van het dak (Pax Christi). Tevens heeft de stichting te maken met een private reserve wat in de toekomst kan gelden om enkele duurzaamheidsinvesteringen te kunnen financieren. In deze meerjarenbalans is hier nog geen rekening mee gehouden. Tevens is er geen rekening gehouden met een eventuele wijziging voor het vormen van een voorziening groot onderhoud (overgangsregeling).

Wat zijn de belangrijke (toekomstige) investeringen en ontwikkelingen in kasstromen en financiering?
De belangrijkste mutaties in kasstromen en financiering zijn de mutaties in de voorzieningen en de investeringen. De voorziening groot onderhoud zal significant dalen als gevolg van het vervanging dak Pax Christi. Zoals reeds vermeld is de vastgestelde meerjarenbegroting opgesteld voordat er duidelijkheid was ten aanzien van de nieuwe cao en de bijbehorende bekostiging. De Rijksbekostiging en uitkering eenmalige uitkeringen naar aanleiding van de nieuwe cao hebben effect op de kasstromen in 2019 en 2020. Hiermee is geen rekening gehouden in de meerjarenbalans.

3.3 Financiële positie

Kengetallen

Kengetallen	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Signalering
Solvabiliteit 2	78%	81%	82%	80%	81%	Ondergrens: <0,30
Liquiditeit	2,94	3,86	3,99	3,60	3,81	Ondergrens: <0,75
Rentabiliteit	-2,0%	4,0%	0,2%	0,3%	0,4%	Afhankelijk van reservepositie van het schoolbestuur
Indicator reservepositie (per einde verslagjaar)	-	-	-	-	-	Bovengrens: voor berekening zie toolbox PO-Raad

Solvabiliteit 2
Eigen vermogen + voorzieningen / balanstotaal:
Dit kengetal geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen en verschaft daarmee inzicht in:

- de mate waarin de bezittingen (op de activazijde van de balans) zijn gefinancierd met eigen vermogen (incl. voorzieningen).
- de mate waarin een schoolbestuur in staat is om op langere termijn aan haar financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

Liquiditeit
Vlottende activa / Kortlopende schulden:
Dit kengetal geeft aan in hoeverre een schoolbestuur in staat is om op korte termijn aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen (betaling van alle kortlopende schulden).

Rentabiliteit
Resultaat / totale baten (inclusief financiële baten) * 100%
Dit kengetal geeft aan wat het resultaat is in vergelijking met de totale baten (incl. financiële baten).

- Als het nodig is om de financiële positie te versterken (bijvoorbeeld bij een te lage solvabiliteit en/ of liquiditeit), dan is een (meerjarige) rentabiliteit van > 0% wenselijk.
- Als alle reserves op peil zijn gebracht, ligt een (meerjarige) rentabiliteit van 0% meer in de lijn der verwachting. De bekostiging moet immers zoveel mogelijk worden ingezet voor het geven van onderwijs.

- Een negatieve rentabiliteit is gewenst wanneer de reservepositie als te hoog kan worden gekwalificeerd.

Indicator reservepositie
In het voorjaar 2020 zal OCW komen met een signalerings(boven)waarde voor de reservepositie. Op moment van het opstellen van het jaarverslag was de berekeningsmethode en de signaleringswaarde nog niet bekend. Zodra deze bekend is, zal SKOLO deze indicator opnemen in het financieel beleid.

Samenvatting
Kijkend naar de ontwikkeling van de financiële positie van de kengetallen van SKOLO over de komende jaren kan worden gesteld dat SKOLO een gezonde (geconsolideerde) financiële positie heeft en houdt.
De rentabiliteit blijft op niveau en zal zich tussen de 1% en 0% blijven ontwikkelen. Dit is conform het financiële beleid van de stichting dat aangeeft dat de beschikbare middelen zoveel mogelijk in het onderwijs gestoken moeten worden.

Reservepositie
Zoals reeds beschreven is de financiële positie op geconsolideerd niveau bovengemiddeld. Van de totale algemene reserve bestaat ongeveer 68% uit een private reserve. Hierover kan het schoolbestuur niet direct beschikken.
Kijkend naar de enkelvoudige cijfers (schoolbestuur) is de reservepositie onder niveau. De komende jaren (zie continuïteitsparagraaf) dient de stichting positieve exploitatieresultaten te gaan behalen.

Stichting Katholiek Onderwijs
Losser Overdinkel

Bestuursbesluit

Vergadering algemeen bestuur SKOLO d.d.

Het bestuur stelt de jaarrekening SKOLO/SOKOL 2019 vast met een positief resultaat van € 219.800 en gaat akkoord met de bestemming van het resultaat.

Losser, d.d.

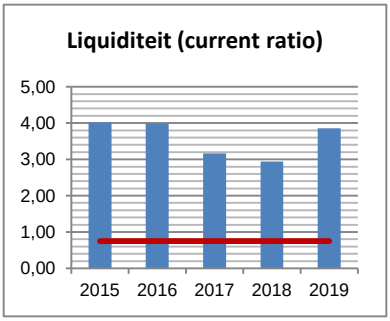
Voorzitter	Dhr. M.A.C.H. Hulshof
Secretaris	Dhr. J.C.F.H. Berkhout
Controller	Mevr. S.C.A. Tegels
Bestuurslid	Mevr. A.E. Eshuis-van Lenthe
Bestuurslid	Mevr. A.G.M. Nijlant-Goselink
Bestuurslid	Dhr. B.H.A. Kloppers
Bestuurslid	Mevr. T.E. Meijling
Bestuurslid	Dhr. M.C. Mijwaart
Uitvoerend bestuurslid	Dhr. R.G.M. Everink

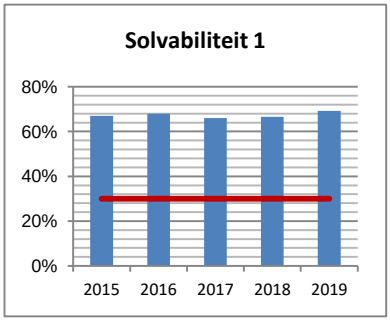
5 Kengetallen en grafieken

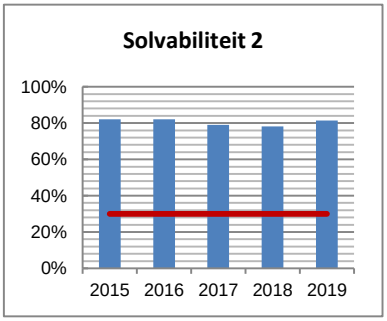
Kengetallen	Signalerings-grens PO	2015	2016	2017	2018	2019
Financiële kengetallen						
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	4,02	3,99	3,16	2,94	3,86
Solvabiliteit 1	< 30%	67%	68%	66%	67%	69%
Solvabiliteit 2	< 30%	82%	82%	79%	78%	81%
Rentabiliteit	3 jaar negatief	-1%	0%	-4%	-2%	4%
Weerstandsvermogen	< 5%	24%	24%	19%	16%	21%

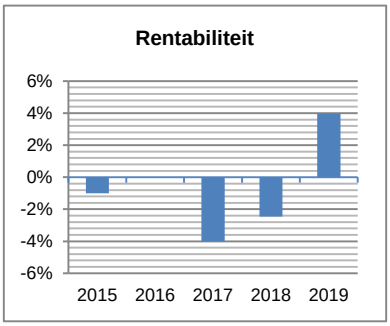
Toelichting

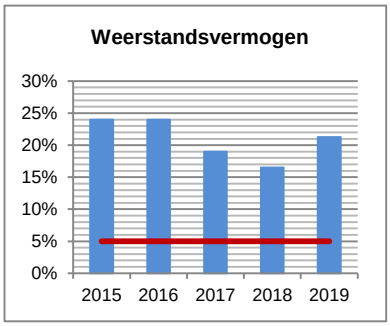
Liquiditeit (current ratio): vlottende activa / kortlopende schulden
Geeft aan in welke mate de instelling aan haar verplichtingen op korte termijn kan voldoen.
Solvabiliteit 1: eigen vermogen / totaal passiva
Geeft aan op welke wijze de bezittingen, op de actiefzijde van de balans, zijn gefinancierd.
Solvabiliteit 2: (eigen vermogen + voorzieningen) / totaal passiva
Geeft aan op welke wijze de bezittingen, op de actiefzijde van de balans, zijn gefinancierd.
Rentabiliteit: resultaat / totale baten
Geeft aan welk deel van de totale baten over blijft na aftrek van de lasten.
Weerstandsvermogen: (eigen vermogen -/- materiële vaste activa) / Rijksbijdragen OCW
Is de verhouding tussen het eigen vermogen minus de materiële vaste activa en de omvang van de Rijksbijdragen.

5 Instellingsgegevens

Algemene gegevens

Bestuursnummer	:	40903
Naam instelling	:	Stichting Katholiek Onderwijs Losser en Overdinkel
Adres	:	Gronausestraat 57
Postadres	:	Postbus 46
Postcode	:	7580 AA
Plaats	:	Losser
Telefoon	:	053-5364271
E-mailadres	:	bureau@skolo.nl
Website	:	www.skolo.nl
Contactpersoon	:	de heer R. Everink
Telefoon	:	053-5364271
E-mailadres	:	bureau@skolo.nl

BRIN-nummer

05AT	:	Pax Christi
06IY	:	Veldzijde
08LV	:	De Verrekijker
10GB	:	De Martinus
11KW	:	De Wegwijzer

Stichting Katholiek Onderwijs Losser en Overdinkel

Jaarrekening 2019

B Jaarrekening 2019

B1 Grondslagen

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover deze op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien deze voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Groepsverhoudingen

Stichting Katholiek Onderwijs Losser en Overdinkel te Losser staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de financiële gegevens van Stichting Katholiek Onderwijs Losser en Overdinkel en Stichting Ondersteuning Katholieke Onderwijsbelangen Losser opgenomen.

Activiteiten

Stichting Katholiek Onderwijs Losser en Overdinkel voert het gezag over vijf katholieke scholen voor basisonderwijs. Deze scholen verzorgen het katholiek primair onderwijs binnen de dorpen Losser, Glane en Overdinkel.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen, worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire bestuursleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting Ondersteuning Katholieke Onderwijsbelangen Losser en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.
Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2018 zijn waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijking met de cijfers van 2019 mogelijk te maken.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief. Over terreinen en wordt niet

afgeschreven. De gehanteerde activeringsgrens bedraagt € 500.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

Categorie	Termijn
Gebouwdelen/verbouwingen	30 jaar
Kantoormeubilair	30 jaar
Schoolmeubilair	20 jaar
Netwerkbekabeling	15 jaar
Inventaris en apparatuur	10 jaar
ICT	5-8 jaar
Leer- en hulpmiddelen	8 jaar

Investeringssubsidies
Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Financiële vaste activa
De leningen en vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Bijzondere waardevermindering van vaste activa
De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in het exploitatieoverzicht. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen
De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden. Eventuele rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder de schulden aan kredietinstellingen onder de kortlopende schulden.

Algemene Reserve
Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de stichting. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de gerealiseerde baten en de werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserves
Hieronder zijn opgenomen de reserves die bedoeld zijn voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden, waarbij om die reden door het bestuur een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

In afwijking van hoofdstuk 212 Materiële vaste activa, paragraaf 4, alinea 451, van de richtlijnen voor de jaarverslaglegging is het voor onderwijsinstellingen voor de boekjaren 2018 en 2019 toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijspand gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat, voor zover deze methode reeds in 2017 werd toegepast en indien is gewaarborgd dat de voorziening groot onderhoud gedurende de planperiode niet op enig moment negatief wordt. Stichting Katholiek Onderwijs Losser en Overdinkel maakt van deze overgangsregeling gebruik.

Voorziening ambtsjubileum

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea voor personeelsleden.

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van ambtsjubilea is een voorziening gevormd. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans en gemiddelde salarisstijging. Betaalde bedragen inzake jubileum worden ten laste van deze voorziening gebracht. Bij het contant maken is een rente van 1% als disconteringsvoet gehanteerd.

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van ambtsjubilea is een voorziening gevormd. De voorziening is bepaald op basis van € 780 per FTE per jaareinde. Betaalde bedragen inzake jubileum worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Onderhoudsvoorziening

Deze voorziening wordt gevormd ter dekking van groot planmatig onderhoud. Dagelijks onderhoud wordt rechtstreeks ten laste van het exploitatieoverzicht gebracht. De meerjarenonderhoudsvoorziening is gevormd op basis van eigen dotaties en verminderd met uitgaven voor groot onderhoud.

Schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de bepaling van het exploitatieoverzicht

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege ontvangen (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW subsidies en overige overheidsbijdragen, alsmede de van derden ontvangen overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

De onderwijsinstelling heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen uit de regeling worden gewaardeerd volgens de ‘verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering’. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in het exploitatieoverzicht verantwoord.

Voor bestaande verplichtingen (anders dan de te betalen premies) jegens de pensioenuitvoerder en/of werknemers wordt een voorziening opgenomen (indien relevant).

Ultimo 2019 en 2018 waren er voor de stichting geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. Ultimo 2018 was de beleidsdekkingsgraad van het ABP 103,8%. De beleidsdekkingsgraad eind 2019 is 95,8%. De overheid eist een beleidsdekkingsgraad van 104,2% of hoger. Hiermee voldoet de beleidsdekkingsgraad niet aan de minimale vereisten van de toezichthouder.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het

actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Lasten

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende ontvangen en betaalde rente-ontvangsten en -uitgaven van uitgegeven en ontvangen leningen en overige kredietfaciliteiten.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en vlottende effecten, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden.

Ontvangen en betaalde interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

B2 Geconsolideerde balans per 31 december 2019

(na bestemming van het resultaat over 2019)

1	Activa	31-12-2019	31-12-2018
	Vaste activa		
1.2	Materiële vaste activa		
1.2.1	Gebouwen en terreinen	123.400	128.800
1.2.2	Inventaris en apparatuur	538.300	578.700
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	135.700	166.400
1.2	Materiële vaste activa	797.400	873.900
1.3	Financiële vaste activa		
1.3.7	Overige financiële vaste activa	-	49.500
1.3	Financiële vaste activa	-	49.500
	Totaal vaste activa	**797.400**	**923.400**
	Vlottende activa		
1.5	Vorderingen		
1.5.1	Debiteuren	3.800	400
1.5.2	Ministerie OCW	228.600	224.500
1.5.7	Overige vorderingen	94.500	36.300
1.5.8	Overlopende activa	76.000	107.900
1.5	Vorderingen	402.900	369.100
1.7	Liquide middelen		
1.7.1	Kassen	100	200
1.7.2	Banken	1.609.200	1.296.700
1.7	Liquide middelen	1.609.300	1.296.900
	Totaal vlottende activa	**2.012.200**	**1.666.000**
Totaal activa		**2.809.600**	**2.589.400**

2	Passiva	31-12-2019	31-12-2018
2.1	Eigen vermogen		
2.1.1	Algemene Reserve	467.800	294.900
2.1.2	Bestemmingsreserve publiek	156.000	1.000
2.1.3	Bestemmingsreserve privaat	1.321.500	1.429.600
2.1	Eigen vermogen	1.945.300	1.725.500
2.2	Voorzieningen		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	45.100	45.200
2.2.3	Overige voorzieningen	297.500	252.300
2.2	Voorzieningen	342.600	297.500
2.4	Kortlopende schulden		
2.4.3	Crediteuren	87.500	97.600
2.4.7	Belastingen en premies soc.verz.	191.100	193.900
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	57.200	50.300
2.4.9	Overige kortlopende schulden	8.700	4.500
2.4.10	Overlopende passiva	177.200	220.100
2.4	Kortlopende schulden	521.700	566.400
Totaal passiva		**2.809.600**	**2.589.400**

B3 Geconsolideerd exploitatieoverzicht 2019

3	Baten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
3.1	Rijksbijdragen OCW	5.395.100	5.096.400	5.162.000
3.5	Overige baten	121.200	81.300	95.000
	Totaal baten	**5.516.300**	**5.177.700**	**5.257.000**

4	Lasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
4.1	Personeelslasten	4.396.000	4.392.300	4.509.200
4.2	Afschrijvingen	150.600	151.000	149.900
4.3	Huisvestingslasten	306.300	252.300	260.500
4.4	Overige lasten	442.400	414.200	466.000
	Totaal lasten	**5.295.300**	**5.209.800**	**5.385.600**
	Saldo baten en lasten	**221.000**	**32.100-**	**128.600-**
5	**Financiële baten en lasten**			
5.1	Financiële baten	-	-	800
5.5	Financiële lasten	1.200	900	1.000
	Saldo financiële baten en lasten	**1.200-**	**900-**	**200-**
	Totaal resultaat	**219.800**	**33.000-**	**128.800-**

B4 Kasstroomoverzicht over 2019

Kasstroomoverzicht over 2019	Referentie	2019	2018
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Saldo baten en lasten		221.000	128.600-
Aanpassingen voor:			
- Afschrijvingen	4.2	150.600	149.900
- Mutaties voorzieningen	2.2	45.100	68.000-
Veranderingen in vlottende middelen:			
- Vorderingen (-/-)	1.5	33.800-	32.100
- Kortlopende schulden	2.4	44.700-	34.800-
Totaal kasstroom uit bedrijfoperaties		**338.200**	**49.400-**
- Ontvangen interest	5.1	-	800
- Betaalde interest (-/-)	5.5	1.200	1.000
		1.200-	200-
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		**337.000**	**49.600-**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
(Des)investeringen materiële vaste activa (-/-)	1.2	74.100-	100.200-
Mutaties leningen (-/-)	1.3	49.500	49.500-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		**24.600-**	**149.700-**
Mutatie liquide middelen		**312.400**	**199.300-**
Beginstand liquide middelen	1.7	1.296.900	1.496.200
Mutatie liquide middelen	1.7	312.400	199.300-
Eindstand liquide middelen		**1.609.300**	**1.296.900**

B5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2019

1.2	Activa	1.2.1	1.2.2	1.2.3	Totaal
1.2	Materiële vaste activa	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Andere vaste bedr.middelen	
	Aanschafprijs	161.000	1.073.900	346.900	1.581.800
	Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	32.200	495.200	180.500	707.900
	Stand per 1 januari 2019	**128.800**	**578.700**	**166.400**	**873.900**
	Mutaties 2019				
	Investeringen	-	65.100	9.000	74.100
	Afschrijvingen	5.400	105.500	39.700	150.600
	Saldo	**5.400-**	**40.400-**	**30.700-**	**76.500-**
	Aanschafprijs	161.000	1.139.000	355.900	1.655.900
	Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	37.600	600.700	220.200	858.500
	Stand per 31 december 2019	**123.400**	**538.300**	**135.700**	**797.400**

De afschrijvingen zijn per 31 december 2019 als volgt te splitsen:

Afschrijvingen schouw*	4.800
Afschrijvingen nieuw	145.800
Totaal	150.600

* De afschrijvingen schouw zijn de afschrijvingslasten van de aanwezige materiële vaste activa voor invoering van de lumpsum per 1 augustus 2006.

1.3	Financiele vaste activa	Mutaties 2019			
		Stand per 1-1-2019	(Des-) investeringen	Resultaat	Stand per 31-12-2019
1.3.7	Overige vorderingen	49.500	-	-	-
		49.500	-	-	-

1.5	Vlottende activa	31-12-2019	31-12-2018
1.5	**Vorderingen**		
1.5.1	Debiteuren	3.800	400
	Ministerie van OCW	-	2.100
	Te vorderen personele bekostiging	231.500	228.700
	Te vorderen prestatiebox	6.400-	6.300-
	Te vorderen onderwijsachterstandenbeleid	3.500	-
1.5.2	Ministerie van OCW	228.600	224.500
	Overige vorderingen	94.500	36.300
1.5.7	Overige vorderingen	94.500	36.300
	Overlopende activa	47.400	75.600
	Vraagposten	-	3.500
	Vooruitbetaalde kosten	28.600	28.800
1.5.8	Overlopende activa	76.000	107.900
	Totaal vorderingen	**402.900**	**369.100**

De vorderingen hebben per einde 2019 en 2018 een looptijd korter dan een jaar.

1.7	Liquide middelen	31-12-2019	31-12-2018
1.7	**Liquide middelen**		
1.7.1	Kassen	100	200
1.7.2	Banken	1.609.200	1.296.700
	Totaal liquide middelen	**1.609.300**	**1.296.900**

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de onderwijsinstelling.

2.1	Passiva	Mutaties 2019			
		Saldo 1-1-2019	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019
2.1	**Eigen vermogen**				
2.1.1	Algemene Reserve	295.900	171.900	-	467.800
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	-	156.000	-	156.000
2.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	1.429.600	108.100-	-	1.321.500
	Totaal eigen vermogen	**1.725.500**	**219.800**	**-**	**1.945.300**

2.2	Voorzieningen	Stand per 1-1-2019	Mutaties 2019 Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2019
2.2.1	*Personeelsvoorzieningen*					
	Voorziening jubilea	45.200	10.200	10.300	-	45.100
2.2.3	*Overige voorzieningen*					
	Onderhoudsvoorziening	252.300	85.000	39.800	-	297.500
	Totaal voorzieningen	**297.500**	**95.200**	**50.100**	**-**	**342.600**

		Onderverdeling saldo per 31-12-2019 < 1 jaar	> 1 jaar	Stand per 31-12-2019
2.2.1	*Personeelsvoorzieningen*			
	Voorziening jubilea	4.300	40.800	45.100
2.2.3	*Overige voorzieningen*			-
	Onderhoudsvoorziening	30.000	267.500	297.500
	Totaal	**34.300**	**308.300**	**342.600**

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2019	31-12-2018
2.4.3	Crediteuren	87.500	97.600
	Afdr. / inh. loonheffing	167.100	167.300
	Afdr. / inh. Participatiefonds	9.100	12.600
	Afdr. / inh. Vervangingsfonds	14.900	14.000
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	191.100	193.900
	Afdr. / inh. ABP	57.200	50.300
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	57.200	50.300
	Netto salarissen	6.200	4.500
	Verwerking levensloop	2.500	-
2.4.9	Overige kortlopende schulden	8.700	4.500
	Overlopende passiva	18.200	49.400
	Te betalen vakantie-uitkering	141.600	139.800
	Overige subsidies OCW/niet geoormerkt	17.400	30.900
2.4.10	Overlopende passiva	177.200	220.100
	Totaal kortlopende schulden	**521.700**	**566.400**

De kortlopende schulden hebben per einde 2019 en 2018 een looptijd korter dan een jaar.

Model G

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving toewijzing	Toewijzing		Bedrag	Ontvangen	De prestatie ultimo 2019 conform subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Datum	toewijzing	t/m 2019	Geheel afgerond	Niet geheel afgerond
			€	€		
Lerarenbeurs voor scholing en zij-instromers 2009-2017	DL/B/110284	20-9-2017	24.186	24.186		x
Lerarenbeurs voor scholing en zij-instromers 2009-2017	DL/B/110284	20-9-2018	52.906	52.906		x
Lerarenbeurs voor scholing en zij-instromers 2009-2017	DL/B/110284	23-9-2019	31.744	31.744		x
			108.836	**108.836**		

B6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen (passief)/niet uit de balans blijkende rechten (actief)

Financiële verplichting

Met de Weps Onroerend Goed B.V. is een huurcontract afgesloten voor de behuizing van het bestuurssecretariaat. De ingangsdatum van dit contract is 2 december 2016 en de duur is 5 jaar. De huur bedraag € 11.125 per jaar (prijspeil 2016) en wordt jaarlijks verhoogd als gevolg van indexering op basis van het consumentenprijsindexcijfer van het CBS.

Met Leferink Document Works B.V. is een huurcontract afgesloten voor kopieerapparaten. De ingansgdatum van dit contract is 1 april 2016 en de duur is 54 maanden. De huur bedraagt € 1.450 per kwartaal (exclusief tellertik per daadwerkelijk gemaakte afdruk).

Duurzame inzetbaarheid

In de CAO PO 2014-2015 zijn afspraken gemaakt over de duurzame inzetbaarheid (hoofdstuk 8A) en is de BAPO-regeling vervallen. De CAO-regelingen betreffende de duurzame inzetbaarheid, geven medewerkers recht op een basisbudget van 40 uur. Daarnaast is vanaf 57 jaar het sparen van ouderenverlof mogelijk en is er sprake van een overgangsregeling BAPO voor medewerkers vanaf 56 jaar. Uit inventarisatie blijkt dat er geen medewerkers gebruik gaan maken van sparen met betrekking tot duurzame inzetbaarheid.

B7 Toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening over 2019

3	Baten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
3.1	**Rijksbijdragen OCW**			
3.1.1	Rijksbijdragen OCW	4.979.100	4.797.900	4.781.900
3.1.2	Overige subsidies OCW	127.100	38.500	72.000
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	288.900	260.000	308.100
	Totaal	**5.395.100**	**5.096.400**	**5.162.000**
	Specificatie			
3.1.1	Rijksbijdragen OCW			
	Personele bekostiging	3.282.000	3.200.400	3.240.500
	Personeel- en arbeidsmarktbeleid	739.500	697.000	621.000
	Prestatiebox	172.400	168.600	162.200
	Bekostiging Impulsgebieden	17.800	29.000	28.600
	Subsidie voor Studieverlof	44.100	-	22.000
	Onderwijsachterstandenbeleid	20.800	-	-
	Totaal	**4.979.100**	**4.797.900**	**4.781.900**
3.1.2	Overige subsidies OCW			
	Bijzondere bekostiging wegens samenvoeging	40.400	38.500	72.000
	Bijzondere bekostiging PO	86.700	-	-
	Totaal	**127.100**	**38.500**	**72.000**
3.5	**Overige baten**			
3.5.1	Verhuur	21.700	13.200	18.700
3.5.2	Detachering personeel	26.900	3.000	7.200
3.5.6	Overige	72.600	65.100	69.100
	Totaal	**121.200**	**81.300**	**95.000**

4	Lasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
4.1	**Personeelslasten**			
4.1.1	Lonen en salarissen	4.366.600	4.109.000	4.518.000
4.1.2	Overige personele lasten	220.500	293.300	166.300
4.1.3	Af: uitkeringen	191.100-	10.000-	175.100-
	Totaal	**4.396.000**	**4.392.300**	**4.509.200**
	Uitsplitsing			
4.1.1	Lonen en salarissen			
	Brutolonen en salarissen	3.108.200	2.935.700	3.272.600
	Sociale lasten	748.700	742.300	802.200
	Pensioenpremies	509.700	431.000	443.200
	Totaal	**4.366.600**	**4.109.000**	**4.518.000**

4	Lasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
4.1.2	Overige personele lasten			
	Reiskosten (woon- werkverkeer)	14.900	10.900	15.800
	Dienstreizen	4.100	5.200	7.100
	Personeel niet in loondienst	62.100	50.500	62.300
	Vrijwilligersvergoeding	16.100	12.200	11.100
	Dotatie personele voorzieningen	10.200	-	1.900
	Scholing	49.400	63.400	74.700
	Personeels- en arbeidsmarktbeleid	38.300	71.500	15.000
	Arbo-dienstverlening	14.600	15.000	15.800
	Overige	10.800	64.600	37.400-
	Totaal	**220.500**	**293.300**	**166.300**

Gemiddeld aantal FTE's	2019	2018
- Directie	7,78	7,96
- Onderwijzend Personeel	46,04	49,37
- Onderwijs Ondersteunend Personeel	7,59	7,25
	61,41	**64,58**

4.2	**Afschrijvingen**			
4.2.2	Gebouwen	5.400	5.400	5.400
4.2.3	Inventaris en apparatuur	105.500	106.200	105.300
4.2.5	Leermiddelen	39.700	39.400	39.200
	Totaal	**150.600**	**151.000**	**149.900**

4.3	**Huisvestingslasten**			
4.3.1	Huur	14.200	12.900	12.900
4.3.3	Onderhoud	30.500	21.100	12.700
4.3.4	Energie en water	86.900	75.400	76.300
4.3.5	Schoonmaakkosten	49.200	36.800	57.000
4.3.6	Heffingen	4.000	4.700	5.100
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorzieningen	85.000	85.000	85.000
4.3.8	Overige huisvestingslasten	36.500	16.400	11.500
	Totaal	**306.300**	**252.300**	**260.500**

4	Lasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
4.4	**Overige lasten**			
4.4.1	Administratie en beheerslasten	100.300	92.800	112.200
4.4.2	Inventaris en apparatuur	111.300	106.900	114.100
4.4.4	Overige	230.800	214.500	239.700
	Totaal	**442.400**	**414.200**	**466.000**
	Uitsplitsing			
4.4.1	Administratie en beheerslasten			
	Administratie- en advieskosten	78.100	70.000	74.700
	Accountantskosten *	6.100	7.700	5.700
	Kantoorbenodigdheden	1.400	1.200	2.700
	Reis- en verblijfkosten	300	1.400	400
	Telefoonkosten	7.500	5.200	5.400
	Portokosten	700	900	600
	Overige beheerslasten	6.200	6.400	22.700
	Totaal	**100.300**	**92.800**	**112.200**
*	*Specificatie honorarium accountant*			
	- onderzoek jaarrekening	6.100	7.700	5.700
	Accountantskosten	**6.100**	**7.700**	**5.700**
4.4.2	Inventaris en apparatuur			
	Inventaris en apparatuur	2.800	2.400	1.700
	ICT-verbruikskosten	29.000	31.800	32.700
	ICT-licenties	79.500	72.700	79.700
	Totaal	**111.300**	**106.900**	**114.100**
4.4.4	Overige			
	Wervingskosten	-	-	7.400
	Representatiekosten	11.900	6.200	6.400
	Schoolse activiteiten	4.100	5.800	5.000
	Buitenschoolse activiteiten	12.400	12.900	21.000
	PR/Schoolkrant	1.600	2.500	-
	Bijdragen aan/vanuit SWV	89.800	77.000	87.300
	Verzekeringen	4.300	2.500	3.800
	Abonnementen	21.300	15.500	16.300
	Medezeggenschapsraad	700	2.900	500
	GMR	900	1.500	1.100
	Verbruiksmateriaal onderwijs	63.500	66.600	66.400
	Kopieerkosten	20.300	21.100	24.500
	Totaal	**230.800**	**214.500**	**239.700**
5.1	**Financiële baten**			
	Rentebaten	-	-	800
	Totaal	**-**	**-**	**800**

De rentebaten zijn de renten van de spaarrekening en rekeningcourant.

5.5	**Financiële lasten**			
	Rente- en bankkosten	1.200	900	1.000
	Totaal	**1.200**	**900**	**1.000**

De rente- en bankkosten bestaan hoofdzakelijk uit de kosten van het aanhouden van een spaarrekening en rekening-courant.

B8 Enkelvoudige balans per 31 december 2019

(na bestemming van het resultaat over 2019)

1	Activa	31-12-2019	31-12-2018
	Vaste activa		
1.2	Materiële vaste activa		
1.2.2	Inventaris en apparatuur	526.300	565.700
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	135.700	166.400
1.2	Materiële vaste activa	662.000	732.100
1.3	Financiële vaste activa		
1.3.7	Overige financiële vaste activa	-	49.500
1.3	Financiële vaste activa	-	49.500
	Totaal vaste activa	**662.000**	**781.600**
	Vlottende activa		
1.5	Vorderingen		
1.5.1	Debiteuren	3.800	400
1.5.2	Ministerie OCW	228.600	224.500
1.5.3	Verbonden partijen	-	700
1.5.7	Overige vorderingen	94.200	34.400
1.5.8	Overlopende activa	76.000	107.900
1.5	Vorderingen	402.600	367.900
1.7	Liquide middelen		
1.7.1	Kassen	100	200
1.7.2	Banken	423.400	160.100
1.7	Liquide middelen	423.500	160.300
	Totaal vlottende activa	**826.100**	**528.200**
Totaal activa		**1.488.100**	**1.309.800**

2	Passiva	31-12-2019	31-12-2018
2.1	Eigen vermogen		
2.1.1	Algemene Reserve	467.800	294.900
2.1.2	Bestemmingsreserve publiek	156.000	1.000
2.1	Eigen vermogen	623.800	295.900
2.2	Voorzieningen		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	45.100	45.200
2.2.3	Overige voorzieningen	297.500	252.300
2.2	Voorzieningen	342.600	297.500
2.4	Kortlopende schulden		
2.4.3	Crediteuren	87.500	97.600
2.4.7	Belastingen en premies soc.verz.	191.100	193.900
2.4.8	Schulden terzake pensioenen	57.200	50.300
2.4.9	Overige kortlopende schulden	8.700	4.500
2.4.10	Overlopende passiva	177.200	370.100
2.4	Kortlopende schulden	521.700	716.400
Totaal passiva		**1.488.100**	**1.309.800**

B9 Enkelvoudig exploitatieoverzicht 2019

3	Baten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
3.1	Rijksbijdragen OCW	5.395.100	5.096.400	5.162.000
3.5	Overige baten	223.000	64.300	178.000
	Totaal baten	**5.618.100**	**5.160.700**	**5.340.000**

4	Lasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
4.1	Personeelslasten	4.396.000	4.392.300	4.509.200
4.2	Afschrijvingen	144.200	144.800	143.500
4.3	Huisvestingslasten	306.300	252.200	260.500
4.4	Overige lasten	442.400	414.200	466.000
	Totaal lasten	**5.288.900**	**5.203.500**	**5.379.200**
	Saldo baten en lasten	**329.200**	**42.800-**	**39.200-**
5	**Financiële baten en lasten**			
5.1	Financiële baten	-	-	800
5.5	Financiële lasten	1.200	900	1.000
	Saldo financiële baten en lasten	**1.200-**	**900-**	**200-**
	Totaal resultaat	**328.000**	**43.700-**	**39.400-**

B10 Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige balans per 31 december 2019

De posten uit de enkelvoudige balans zijn reeds toegelicht in B5.

B11 Toelichting op de onderscheiden posten van de enkelvoudige exploitatierekening over 2019

De posten uit de enkelvoudige exploitatierekening zijn reeds toegelicht in B7.

B12 (Voorstel) bestemming van het exploitatiesaldo

Het geconsolideerde exploitatieresultaat over het jaar 2019 bedraagt € 219.800 positief.
Het bestuur heeft besloten het exploitatieresultaat als volgt te verdelen en te onttrekken danwel toe te voegen aan de volgende reserves:

	Stand 1-1-2019	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2019
Algemene Reserve	295.900	171.900	-	467.800
Bestemmingsreserve (publiek)	-	156.000	-	156.000
Bestemmingsreserve (privaat)	1.429.600	108.100-	-	1.321.500
	1.725.500	**219.800**	**-**	**1.945.300**

	Stand 1-1-2019	Bestemming resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2019
Bestemmingsreserve (publiek)				
Reserve Personeel extra uitkering 2020	-	156.000	-	156.000
Totaal bestemmingsreserves	**-**	**156.000**	**-**	**156.000**

B13 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die aanleiding geven hier te worden vermeld.

B14 Overzicht verbonden partijen

Beslissende zeggenschap (stichting of vereniging)

Naam	Stichting Ondersteuning Katholieke Onderwijsbelangen Losser
Juridische vorm	Stichting
Code activiteiten	4
Statutaire zetel	Losser
Eigen verrmogen 31 december 2019	1.321.500
Resultaat 2019	108.130-
Verklaring art.2:403 BW	Nee
Consolidatie	Ja

Overige verbonden partijen (minderheidsbelang en geen beslissende zeggenschap)

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel
Ouderraad De Verrekijker	Vereniging	Losser
Ouderraad Kbs De Martinus	Vereniging	Losser
Stichting ouderraad De Wegwijzer	Stichting	Losser
Stichting ouderraad Pax Christi	Stichting	Overdinkel
Stichting ouderraad Veldzijde	Stichting	Losser

B15 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

WNT-verantwoording 2019

De WNT is van toepassing op Stichting Katholiek Onderwijs Losser en Overdinkel

Het voor Stichting Katholiek Onderwijs Losser en Overdinkel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 115.000. (bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse A).

Met een totaal aan complexiteitspunten van 4, nader gespecificeerde als volgt:

- Baten	**2**
- Leerlingen	**1**
- Onderwijssoorten	**1**
Totaal	**4**

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

bedragen x € 1		B.G. Gengler		R. Everink
Functiegegevens		Directeur		Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019		01-01 01-03		01-03 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,2000		0,9000
Dienstbetrekking?		Ja		Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	6.027,02	€	57.804,45
Beloningen betaalbaar op termijn	€	514,60	€	10.694,80
Subtotaal	€	6.541,62	€	68.499,25
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	3.780,82	€	103.500,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€	-	€	-
Totale bezoldiging	€	6.541,62	€	68.499,25

Gegevens 2018		
bedragen x € 1		B.G. Gengler
Functiegegevens		Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018		01-01 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,8679
Dienstbetrekking?		
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	77.645,16
Beloningen betaalbaar op termijn	€	11.743,77
Subtotaal	€	89.388,93
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	96.337,00
Totale bezoldiging	€	89.388,93

1d. Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
de heer M.A.C.H. Hulshof	Voorzitter
de heer J.C.F.H. Berkhout	Secretaris
mevrouw A. Eshuis	Bestuurslid
mevrouw A.G.M. Nijlant-Goselink	Bestuurslid
mevrouw S. Tegels	Bestuurslid
de heer B.H.A. Kloppers	Bestuurslid
mevrouw T.E. Meijling	Bestuurslid

C Overige gegevens

C1 Controleverklaring